

Skýrsla um gjaldþol og fjárhagslega stöðu fyrir árið 2019

Regluleg eftirlitsskýrsla

Sjóvá-Almennar tryggingar hf.

SJÓVÁ

EFNISYFIRLIT

Samantekt.....	5
A Rekstur og afkoma	7
A.1 Rekstur.....	7
A.1.1 Heiti félags og rekstrarform	7
A.1.2 Eftirlitsaðili.....	7
A.1.3 Ytri endurskoðandi	7
A.1.4 Eigendur virkra eignahluta.....	7
A.1.5 Uppbygging Sjóvá samstæðu.....	7
A.1.6 Helstu váttryggingagreinar og starfssvæði Sjóvár.....	7
A.1.7 Viðskipti eða atburðir sem höfðu veruleg áhrif á Sjóvá	8
A.1.8 Helstu breytingar og þróun	8
A.2 Árangur í váttryggingastarfsemi.....	9
A.2.1 Samanburður milli ára	9
A.3 Árangur af fjárfestingum	13
A.3.1 Samanburður milli ára	13
A.4 Árangur af annarri starfsemi	16
A.5 Aðrar upplýsingar	16
A.5.1. Markviss stefna í samfélagslegri ábyrgð.....	16
A.5.2. Ánægðara starfsfólk og viðskiptavinir	17
B Stjórnkerfi.....	18
B.1 Almennar upplýsingar um stjórnkerfi	18
B.1.1 Samsetning stjórnar, megin svið, helstu nefndir, gæðakerfi og lykilstarfssvið	18
B.1.2 Helstu breytingar á árinu 2019	21
B.1.3 Starfskjarastefna	21
B.1.4 Veigamikil viðskipti (lykilsstarfsmanna og stjórnar)	22
B.2 Hæfilegar og viðeigandi kröfur.....	22
B.2.1 Kröfur um færni, þekkingu og sérfræðikunnáttu.....	22
B.2.2 Lýsing á ferli til að meta hæfi og hæfni	23
B.3 Áhættustýring og eigið gjaldþols- og áhættumat	23
B.3.1 Áhættustýringarkerfi félagsins	23
B.3.2 Eigið áhættu- og gjaldþolsmat.....	25
B.4 Innra eftirlit hjá Sjóvá og regluvarsla.....	25
B.4.1 Innra eftirlitskerfi.....	25
B.4.2 Regluvarsla	26
B.5 Starfssvið innri endurskoðanda	26
B.6 Starfssvið tryggingastærðfræðings	26

B.7	Útvistun	26
B.8	Aðrar upplýsingar um stjórnkerfi	26
C	Áhættusnið	27
	Samantekt áhættusniðs	27
C.1	Vátryggingaáhætta	27
C.1.1	Veigamiklir áhættuþættir	27
C.1.2	Lýsing á aðferðum við mat á áhættuþáttum.....	28
C.1.3	Veigamikil samþjöppun	29
C.1.4	Lýsing á áhættuvörnum og vöktun.....	29
C.1.5	Næmnigreining.....	29
C.2	Markaðsáhætta	30
C.2.1	Veigamiklir áhættuþættir	30
C.2.2	Lýsing á aðferðum við mat á áhættuþáttum.....	31
C.2.4	Veigamikil samþjöppun	31
C.2.5	Lýsing á áhættuvörnum og vöktun.....	31
C.2.6	Næmnigreining.....	32
C.3	Kröfuáhætta	32
C.3.1	Veigamiklir áhættuþættir	32
C.3.2	Lýsing á aðferðum við mat á áhættuþáttum.....	33
C.3.3	Veigamikil samþjöppun	33
C.3.4	Lýsing á áhættuvörnum og vöktun.....	33
C.3.5	Næmnigreining.....	33
C.4	Lausafjáraáhætta	34
C.4.1	Veigamiklir áhættuþættir	34
C.4.2	Lýsing á aðferðum við mat á áhættuþáttum.....	34
C.4.3	Veigamikil samþjöppun	34
C.4.4	Lýsing á áhættuvörnum og vöktun.....	34
C.5	Rekstraráhætta	35
C.5.1	Veigamiklir áhættuþættir	35
C.5.2	Lýsing á aðferðum við mat á áhættuþáttum.....	35
C.6	Aðrar áhættur	35
C.6.1	Veigamiklir áhættuþættir	35
C.6.2	Lýsing á aðferðum við mat á áhættuþáttum.....	35
C.6.3	Lýsing á áhættuvörnum og vöktun.....	35
D	Mat á gjaldpólsstöðu	36
D.1	Eignir.....	36
D.2	Vátryggingaskuld.....	37

D.3	Aðrar skuldir	41
D.4	Aðrar matsaðferðir.....	41
D.5	Aðrar upplýsingar	41
E	Eiginfjárstýring.....	42
E.1	Gjaldpól.....	42
E.2	Gjaldpól- og lágmarkskrafa eigin fjár.....	44
E.3	Notkun á „duration-based equity risk sub-model“	46
E.4	Mismunur á niðurstöðum staðalreglu og eigin líkans	46
E.5	Krafa um lágmarksfjármagn ekki uppfyllt	46
E.6	Aðrar upplýsingar	46

Samantekt

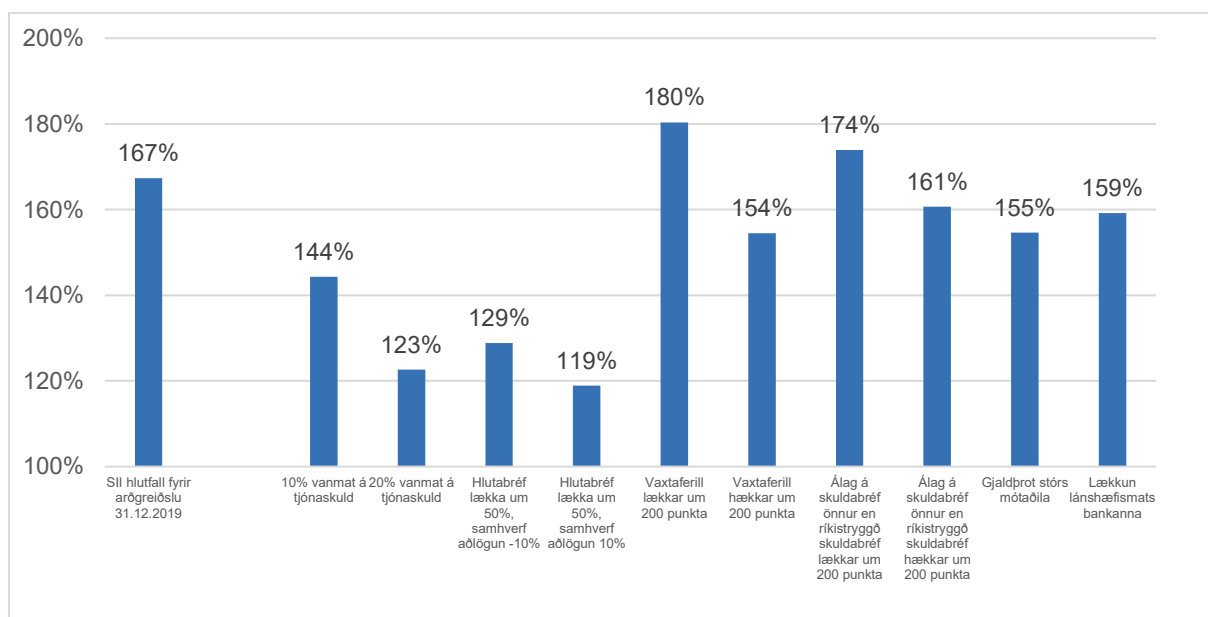
Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er alhliða váttryggingafélag með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga. Sjóvá-Almennar tryggingar hf. (Sjóvá) var stofnað 20. júní 2009. Sjóvá-Almennar líftryggingar hf. (Sjóvá líf) er dótturfélag Sjóvár og er allri daglegri starfsemi þess útvistað til móðurfélagsins. Í skýrslu þessari er fjallað um samstæðuna í heild nema annað sé tekið fram.

Heildarhagnaður samstæðunnar hækkar mikið á milli áráanna 2018 og 2019 en hann var 652 m.kr. í árslok 2018 en var tæplega sexfaldur eða 3.853 m.kr. í lok árs 2019. Hagnaður skiptist nokkuð jafnt á milli váttryggingastarfsemi og fjárfestingastarfsemi sem er veruleg breyting frá árinu 2018. Afkoma af váttryggingastarfsemi félagsins fyrir skatta eykst um 34% á milli ára og var 2.192 m.kr. samanborið við 1.631 m.kr. árið 2018. Viðsnúningur varð aftur á móti í afkomu af fjármálastarfsemi en afkoma þess hlutar var 2.218 m.kr. 2019 samanborið við 679 m.kr tap árið á undan.

Bætt afkoma af váttryggingastarfsemi er til komin vegna áframhaldandi markviss iðgjaldavaxtar á milli ára samhliða agaðri iðgjaldasetningu. Iðgjöld ársins aukast um 14% á milli ára og er vöxturinn bæði tilkominn vegna vísitölubundinna hækkana ásamt því að markaðshlutdeild er að aukast. Mesta aukningin er í ökutækjatrýggingum bæði í lögboðnum og frjálsum. Vöxtinn má rekja til nýrra viðskiptavina auk aukinna umsvifa hjá viðskiptavinum Sjóvár.

Afkoma af fjárfestingum var góð og töluvert umfram væntingar á árinu 2019 og skiluðu allir eignaflokkar góðri ávöxtun fyrir utan óskráð hlutabréf og sjóði. Fjárfestingatekjur námu 3.640 m.kr. og var ávöxtun eignasafns félagsins 10%. Hagnaður fjárfestingastarfsemi samstæðunnar á árinu fyrir skatta nam 2.218 m.kr.

Í ljósi þeirrar óvissu sem skapast hefur í tengslum við útbreiðslu COVID-19 veirunnar á alþjóðavísu og þeirra áhrifa sem farið er að gæta í íslensku hagkerfi ríkir óvissa um birtar horfur félagsins fyrir rekstrarárið 2020 sem settar voru fram 13. febrúar sl. og eru þær því felldar úr gildi. Óvissan snýr einkum að afkomu af fjárfestingastarfsemi félagsins sem er háð þróun á eignamörkuðum. Ákveðið hefur verið að uppfæra ekki horfur félagsins fyrr en betur er komið í ljós hver skammtíma og langtímaáhrif verða á íslenskt hagkerfi. Eftir sem áður er félagið fjárhagslega sterkt og vel í stakk búið til að mæta þeim aðstæðum sem við stöndum frammi fyrir með afar traustan rekstur og efnahag.

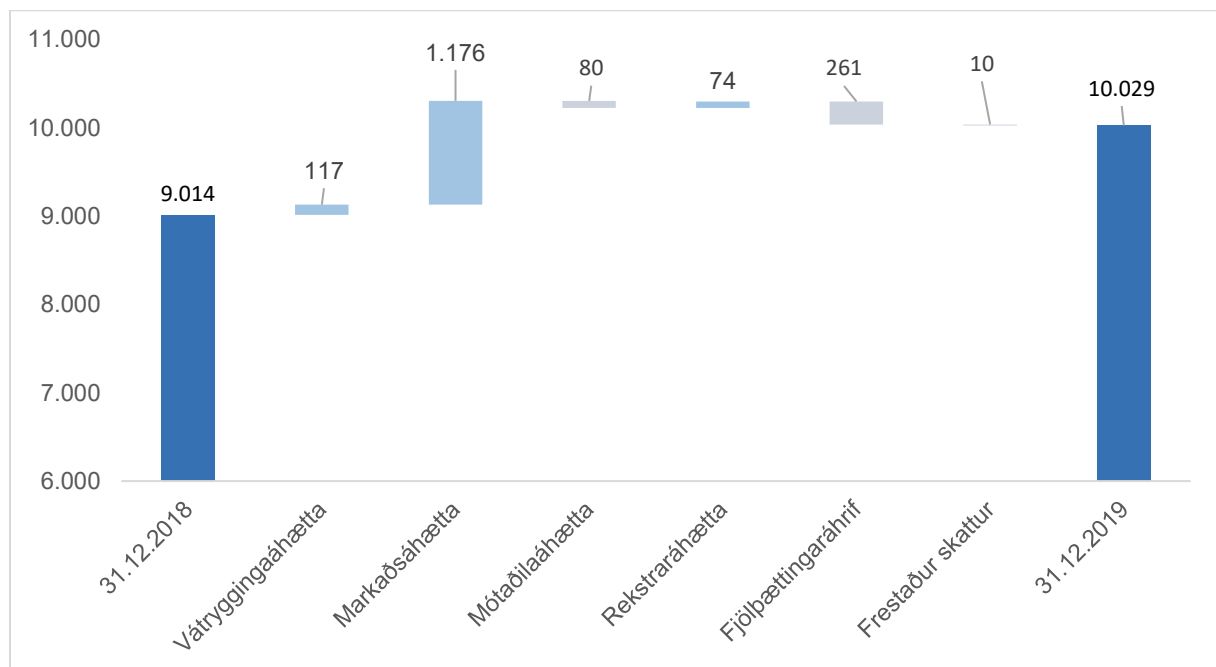
Solvency II hlutfall næmnigreining m.v. árslok 2019

Fyrir ofan má finna mynd sem sýnir áhrif mismunandi sviðsmynda á gjaldþolshlutfall félagsins. Öll áföll voru skoðuð ein og sér þ.e. gert var ráð fyrir að allt annað myndi haldast óbreytt (einföldun). Bersýnilegt er að í öllum sviðsmyndum helst félagið yfir lögbundnu markmiði um gjaldþolshlutfall (100%). Sjá nánar í kafla C um áhættusnið félagsins.

Á aðalfundi Sjóvá þann 12. mars sl. var ákveðið að fresta ákvörðun um greiðslu arðs (1.940 m.kr.) fyrir rekstrarárið 2019 vegna þeirrar óvissu sem nú ríkir vegna COVID-19. Tillaga stjórnar um heimild til kaupa á eigin hlutabréfum með framkvæmd endurkaupaáætlunar var samþykkt, en áætlunin hefur ekki verið virkjuð.

Aðgerðir félagsins til að tryggja órofinn rekstur Sjóvá hafa verið margvíslegar. Má þar nefna tíðir fundir áhættu- og öryggisnefndar, regluleg upplýsingagjöf til starfsmanna, sviðsmyndagreiningar, áhættugreiningar og fartölvuvæðing starfsmanna en í dag vinna meira en 95% starfsmanna heima hjá sér. Útibúum félagsins hefur verið lokað tímabundið og viðskiptavinir hvattir til að nýta sér stafrænar lausnir félagsins.

Gjaldþol félagsins er 16.783 m.kr. (fyrir áætlaða arðgreiðslu) í árslok 2019 í samanburði við 14.093 m.kr. í árslok 2018.

Þróun gjaldþolskröfu (í m.kr.) milli ársloka 2018 og 2019

Gjaldþolshlutfall samstæðunnar breyttist lítið á milli ára eftir áætlaðar arðgreiðslur eða úr 1,49 í árslok 2018 í 1,48 í árslok 2019. Lágmarksfjármagn (MCR) félagsins var 4.117 m.kr. í árslok 2019 í samanburði við 3.615 m.kr. í árslok 2018. Allt eigið fé félagsins flokkast undir gjaldþolsþátt 1 (e.tier 1).

Fjárhagsstaða Sjóvá og Sjóvá líf er sterk og uppfylla félögin kröfur um lágmarksfjármagn MCR og gjaldþolskröfu SCR. Á árinu 2019 var ekki um nein frávik frá kröfu um lágmarksfjármagn (MCR) eða gjaldþolskröfu (SCR).

A Rekstur og afkoma

A.1 REKSTUR

A.1.1 HEITI FÉLAGS OG REKSTRARFORM

Sjóvá-Almennar tryggingar hf. (Sjóvá) er hlutafélag sem stofnað var 20. júní 2009. Sjóvá-Almennar líffryggingar hf. (Sjóvá líf) er dótturfélag Sjóvár. Félögin eru váttryggingafélög og starfa m.a. samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 og lögum um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Höfuðstöðvar eru í Kringlunni 5, 103 Reykjavík.

A.1.2 EFTIRLITSADILI

Sjóvá og Sjóvá líf lúta eftirliti Fjármálaeftirlitsins (FME), Katrínartúni 2, 105 Reykjavík.

A.1.3 YTRI ENDURSKOÐANDI

Í samræmi við lög um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016 skal ársreikningur váttryggingafélags endurskoðaður af endurskoðanda. Endurskoðun ársreiknings er í höndum KPMG ehf. sem kosið var á aðalfundi árið 2018 fyrir rekstrarárin 2018-2023. Endurskoðendurnir Sigríður Soffía Sigurðardóttir og Sæmundur Valdimarsson skrifa undir álit KPMG. Heimilisfang KPMG er Borgartún 27, 105 Reykjavík.

A.1.4 EIGENDUR VIRKRA EIGNAHLUTA

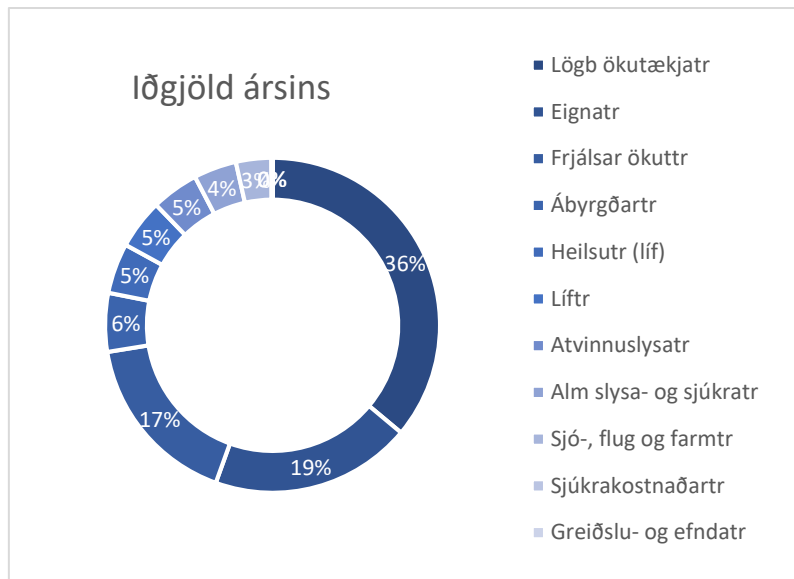
Hlutabréf í Sjóvá voru tekin til viðskipta á aðalmarkaði Nasdaq Iceland 11. apríl 2014. Hluthafar í Sjóvá voru 940 talsins í febrúar 2020 og áttu erlendir aðilar og sjóðir þá 7,4% í félaginu. Aðeins einn hluthafi fer með virkan eignarhlut í félaginu (yfir 10% hlut), SVN eignafélag ehf. sem á 13,97% hlut.

A.1.5 UPPBYGGING SJÓVÁ SAMSTÆÐU

Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líffrygginga. Sjóvá-Almennar líffryggingar hf. er dótturfélag Sjóvár og er allri daglegri starfsemi þess útvistað til móðurfélagsins. Beinn eignarhlutur Sjóvár er 99%. Annað dótturfélag Sjóvár er Sjóvá Forvarnahúsið ehf sem á 1% hlutafjár í Sjóvá líf.

A.1.6 HELSTU VÁTTRYGGINGAGREINAR OG STARFSSVÆÐI SJÓVÁR

Sjóvá samstæðan starfar á sviði skaða- og líffrygginga. Skaðatryggingar eru tryggingar gegn tjóni eða eyðileggingu á hlut, réttindum eða öðrum hagsmunum. Váttryggingarekstrinum er skipt í einstaklings- og fyrirtækjaráðgjöf. Hlutfall iðgjalda er hærra hjá einstaklingum eða um 60% og um 40% hjá fyrirtækjum. Sala tryggingar er einungis í höndum starfsmanna og umboðsaðila Sjóvár en einnig fer sala á netinu vaxandi einkum í líf- og sjúkdómatryggingum. Hjá stærri fyrirtækjum eru viðskiptastjórar sem sjá um að þjónusta viðskiptavini. Dæmi um skaðatryggingar eru munatryggingar, þ.e. váttryggingar á fasteignum og lausafé, ábyrgðartryggingar og slysatryggingar. Persónutryggingar eru váttryggingar þar sem váttryggð áhætta er bundin lífi og heilsu þess sem váttryggður er, þ.e. líf- og heilsutryggingar, slysatryggingar og sjúkratryggingar. Rúm 71% iðgjalda eru í stærstu skaðatryggingaflokkunum: lögboðnum ökutækjatryggingum (36%), eignatryggingum (19%) og frjálsum ökutækjatryggingum (17%). Þá eru rúm 10% iðgjalda í heilsu- og líffryggingum hjá Sjóvá líf. Váttryggingagreinum er skipt niður í einsleita greinaflokka og er skipting iðgjalda í þá flokka eins og fram kemur í eftirfarandi mynd.

Mynd 1 - Hlutfallsskipting iðgjalda ársins eftir váttryggingagreinum raðað eftir stærð flokka

Í árslok 2019 störfuðu 183 starfsmenn hjá Sjóvá í 180 stöðugildum. Sjóvá hefur á að skipa 11 útibúum auk umboða og þjónustuskrifstofa víðs vegar um landið. Auk höfuðstöðva í Reykjavík eru útibú staðsett á Akranesi, Borgarnesi, Ísafirði, Akureyri, Dalvík, Húsavík, Egilsstöðum, Reyðarfirði, Selfossi, Vestmannaeyjum og Reykjanesbæ.

A.1.7 VIÐSKIPTI EÐA ATBURÐIR SEM HÖFÐU VERULEG ÁHRIF Á SJÓVÁ

Vöxtur var í váttryggingastarfseminni hjá einstaklings- og fyrirtækjaráðgjöf. Nokkur stór og millistór fyrirtæki komu með viðskipti sín til félagsins. Náði er fylgst með tjónapróun og áhersla lögð á að iðgjaldssetning mæti kröfum um afkomu. Hvað fjárfestingar varðar þá hefur eignasamsetning fjárfestingasafnsins tekið þó nokkrum breytingum sbr. mynd 8 í kafla A.3.1.

A.1.8 HELSTU BREYTINGAR OG ÞRÓUN

Gert er ráð fyrir að dragi úr hagvexti og að ytri vöxtur iðgjalda þróist í takt við það. Innri vöxtur iðgjalda er drifinn af vísitölubreytingum og breytingum á iðgjaldaskrá eftir þörfum. Markmið stjórnenda er að bæta váttryggingarekstur enn frekar og til lengri tíma þannig að hann skili að jafnaði 95% samsettu hlutfalli. Samsett hlutfall á árinu 2019 var 95,1% samanborið við 97,4% árið 2018. Sá árangur sem náðist í afkomu váttryggingareksturs verður að teljast ánægjulegur einkum í ljósi þess að um er að ræða þróun síðustu ára sem jafnt og þétt hefur bætt samsetta hlutfallið.

Mikilvæg skref voru stigin í sölu trygginga þegar viðskiptavinum var gert kleift að fá ráðgjöf og kaupa líf- og sjúkdómategyggingar alfarið á netinu. Sjóvá var fyrst tryggingafélag á Íslandi til að stíga þetta skref og mun þróa það áfram á næstunni. Áfram verður leitað leiða til aukinnar sjálfvirkni meðal annars með rafrænni vefskráningu tjóna sem ætlað er að hækka þjónustustig og draga úr kostnaði. Með nýrri tækni gefast tækifæri til að veita viðskiptavinum betri þjónustu og aðlaga vöruframboð betur að breyttum þörfum viðskiptavina. Helstu markmið Sjóvár með breytingunum eru að viðskiptavinurinn getur notið þjónustu Sjóvár með þeim hætti sem hann kys og tæknin verður notuð honum til hagsbóta en ekki síður til að einfalda verklag. Í rekstraráætlun er lögð áhersla á einföldun ferla og aukna möguleika á sjálfsafgreiðslu.

Fyrirhugaðar breytingar á skaðabótalögum fóru ekki í þinglega meðferð og hafa því frestast en fyrir liggur heildarendurskoðun á lögnum í stað þeirra breytinga sem fram komu í frumvarpi sem ekki náði fram að ganga.

Þann 1. janúar 2019 tóku gildi lög um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka nr. 140/2018. Markmið laganna er að koma í veg fyrir peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka með því að skylda aðila sem stunda starfsemi er kann að verða notuð til peningaþvættis eða fjármögnunar hryðjuverka til að þekkja deili á viðskiptamönnum sínum og starfsemi þeirra og tilkynna um það til lögbærra yfirvalda vakni grunur um eða verði þeir varir við slíka ólögmeða starfsemi.

Þann 3. júlí 2019 tóku gildi lög um frýstingu fjármuna og skráningu aðila á lista yfir þvingunaraðgerðir nr. 64/2019. Hjá Sjóvá líf hefur verið innleidd verklagsregla í samræmi við lög in til að hindra að rekstur félagsins verði notaður til fjármögnunar hryðjuverka og/eða útbreiðslu og fjármögnunar gereyðingarpöna.

A.2 ÁRANGUR Í VÁTRYGGINGASTARFSEMI

A.2.1 SAMANBURÐUR MILLI ÁRA

Heildarhagnaður samstæðunnar hækkar mikið á milli áranna 2018 og 2019 en hann var 652 m.kr. í árslok 2018 en var tæplega sexfaldur eða 3.853 m.kr. í lok árs 2019. Hagnaður skiptist nokkuð jafnt á milli váttryggingastarfsemi og fjárfestingastarfsemi sem er veruleg breyting frá árinu 2018. Afkoma af váttryggingastarfsemi félagsins fyrir skatta eykst um 34% á milli ára og var 2.192 m. kr samanborið við 1.631 m.kr árið 2018. Viðsnúningur varð aftur á móti í afkomu af fjárfestingastarfsemi en afkoma þess hlutar var 2.218 m. kr 2019 samanborið við 679 m. kr tap árið á undan. Bætt afkoma af váttryggingastarfsemi er til komin vegna áframhaldandi markviss iðgjaldavaxtar á milli ára samhliða agaðri iðgjaldasetningu. Iðgjöld ársins aukast um 14% á milli ára og er vöxturinn bæði tilkominn vegna vísitölubundinna hækkana ásamt því að markaðshlutdeild er að aukast. Mesta aukningin er í ökutækjatrýggingum bæði í lögboðnum og frjálsum. Vöxtinn má rekja til nýrra viðskiptavina auk aukinna umsvifa hjá viðskiptavinum Sjóvár. Þá hefur vísitala hækkað nokkuð á milli ára en váttryggingafjárhæðir fylgja hækkun vísitölu beint eða óbeint í stærstu greinunum og iðgjöld fylgja sömu þróun.

	m.kr	m.kr	Breyting
Eignatr	4.009	3.455	16%
Sjó-, flug og farmtr	704	639	10%
Lögb ökutækjatr	7.444	6.490	15%
Frjálsar ökuttr	3.496	3.033	15%
Ábyrgðartr	1.169	1.060	10%
Greiðslu- og efndatr	4	4	0%
Alm slysa- og sjúkratr	854	793	8%
Atvinnuslysatr	943	818	15%
Sjúkrakostnaðartr	20	20	1%
Líftr	989	920	7%
Heilsutr (líf)	1.002	933	7%
Samtals	20.633	18.165	14%

Mynd 2 – Iðgjöld eftir greinaflokkum í 2019 og 2018

Yfirlit yfir afkomu af váttryggingarstarfsemi (m.kr.) ásamt helstu kennitölum má sjá á mynd 3:

Váttryggingarstarfsemi			
	2019	2018	%
Iðgjöld tímabilsins	20.633	18.165	13,6%
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldatekjum	(932)	(947)	-1,6%
Eigin iðgjöld	19.701	17.218	14,4%
Fjárfestingatekjur af váttryggingarekstri	1.068	1.165	-8,3%
Aðrar tekjur	204	127	60,9%
Heildartekjur af váttryggingarekstri	20.972	18.510	13,3%
Tjón tímabilsins	(15.239)	(14.085)	8,2%
Hluti endurtryggjenda í tjónum tímabilsins	377	998	-62,2%
Eigin tjón	(14.861)	(13.087)	13,6%
Rekstrarkostnaður af váttryggingarekstri	(3.918)	(3.770)	3,9%
Heildargjöld af váttryggingarekstri	(18.780)	(16.858)	11,4%
Hagnaður/tap af váttryggingarekstri	2.192	1.652	32,7%
Fjárfestingarstarfsemi			
Fjárfestingartekjur af fjárfestingarstarfsemi	2.573	(367)	-801,3%
Rekstrarkostnaður af fjárfestingarstarfsemi	(355)	(333)	6,5%
Hagnaður af fjárfestingarstarfsemi	2.218	(700)	-416,8%
Hagnaður fyrir tekjuskatt	4.410	952	363,2%
Tekjuskattur	(557)	(300)	85,6%
Heildarhagnaður tímabilsins	3.853	652	491,0%

Mynd 3 - Helstu rekstrartölur úr rekstrareikningi samstæðunnar 2019 og 2018

	2019	2018
Tjónahlutfall	73,9%	77,5%
Endurtryggingahlutfall	2,2%	-1,0%
Tjóna- og endurtryggingahlutfall	76,1%	76,6%
Kostnaðarhlutfall	19,0%	20,8%
Samsett hlutfall	95,1%	97,3%
Ávöxtun eigin fjár	25,6%	4,5%
Hagnaður á hlut	2,82	0,46
Gjaldþol e áætlaða arðgreiðslu	14.843	13.443
Gjaldþolshlutfall	1,48	1,49

Mynd 4 - Helstu rekstrartölur úr rekstrareikningi samstæðunnar 2019 og 2018

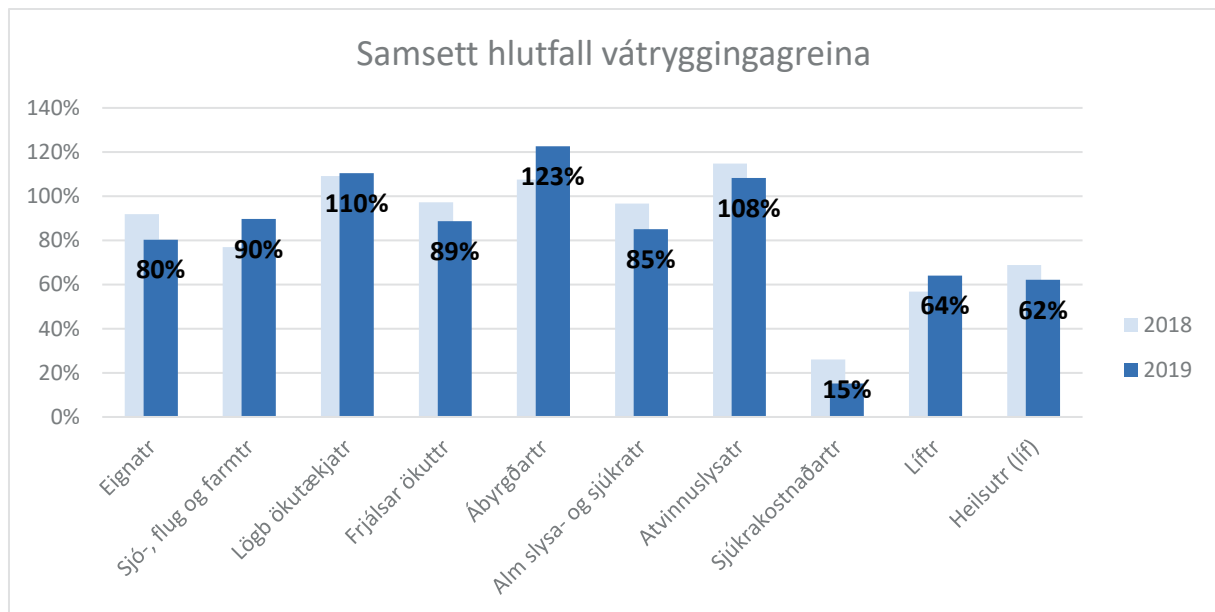
Samsett hlutfall er einn þeirra mælikvarða sem horft er til þegar afkoma er mæld. Þar er mælt hvort iðgjöld tímabils nægi fyrir tjónum, endurtryggingum og rekstrarkostnaði. Fjárfestingatekjur eru ekki reiknaðar inn í samsett hlutfall.

lögjöld, tjón og samsett hlutfall greinaflokka í frumtryggingum skaðatrygginga:

	Eignatr	Sjó-, flug- og farmtr	Lögb öku- tækjatr	Frjálsar ökuttr	Ábyrgð- artr	Alm slysa- og sjúkratr	Atvinnu- slysatr	Sjúkra- kostn.tr	Samtals frumtr.
lögjöld ársins	4.009	704	7.444	3.496	1.172	854	943	20	18.641
Tjóns ársins	-2.160	-520	-6.907	-2.378	-1.116	-566	-845	0	-14.492
Til endurtryggjenda Rekstrarkostn. af vátr.starfs.	-291	1	17	-6	-106	1	-12	0	-395
	-769	-112	-1.330	-719	-211	-161	-164	-4	-3.469
Tjónshlutfall	53,9%	73,9%	92,8%	68,0%	95,2%	66,3%	89,6%	-2,1%	77,7%
Til endurtryggjenda	7,3%	-0,2%	-0,2%	0,2%	9,0%	-0,1%	1,3%	0,0%	2,1%
Tjóna- og endurtryggingahlutfall	61,1%	73,7%	92,6%	68,2%	104,2%	66,2%	90,9%	-2,1%	79,9%
Rekstrarkostnaður	19,2%	16,0%	17,9%	20,6%	18,0%	18,9%	17,4%	17,3%	18,6%
Samsett hlutfall	80,3%	89,7%	110,4%	88,7%	122,2%	85,1%	108,3%	15,2%	98,5%

Mynd 5 – Skipting eftir greinaflokkum Solvency II í frumtryggingum 2019

Í eftirfarandi mynd er samsett hlutfall ársins 2019 og ársins 2018 til samanburðar. Auk ofangreindra greinaflokka eru greinaflokkarnir líftr. og heilsutr. sem tilheyra Sjóvá líf:

Mynd 6 – Samsett hlutfall í greinaflokkum Solvency II í frumtryggingum 2019 og 2018

HELSTU VÁTRYGGINGATEGUNDIR OG AFKOMA ÞEIRRA Á ÁRINU 2019:

EIGNATRYGGINGAR

Helstu vátryggingagreinar eignatrygginga eru:

Brunatryggingar :

Lögboðin brunatrygging húseigna – uppbygging eða lagfæring á húseignum og föstum innréttingum vegna tjóns af völdum bruna og er vátryggingafjárhæð brunabótamat samkvæmt fasteignamati hjá Þjóðskrá Íslands.

Brunatrygging lausafjár - tjón á vátryggðu lausafé af völdum bruna, vatns og innbrots.

Rekstrarstöðvunartrygging - vátryggingin tekur til rekstrartaps sem vátryggður verður fyrir vegna samdráttar í sölu og þjónustu af völdum bruna, vatnstjóns og innbrots.

Fjölskyldutryggingar:

Víðtæk trygging þar sem innbú og lausafé heimila er tryggt gegn bruna- vatni, innbrotum ofl.

Fasteignatryggingar.

Trygging gegn vatnsskaða, glertjónum ofl.

Um allar tryggingarnar gildir að vátryggingavernd er skilgreind nákvæmlega í skilmálum þeirra.

SJÓ- FLUG- OG FARMTRYGGINGAR:

Sjótryggingar:

Bætir skemmdir á skipum, vélabúnaði, afla, veiðarfærum og slys á farþegum.

Flugtryggingar:

Bætir skemmdir á flugvélum og slys á farþegum og flugmanni

Farmtryggingar

Bætir skemmdir á farmi sem fluttur er til og frá landi sem og flutningur innanlands

LÖGBOÐNAR ÖKUTÆKJATRYGGINGAR

Ábyrgðartryggingar ökutækja:

Lögboðin trygging sem greiðir bætur fyrir tjón á mönnum og munum sem ökutæki veldur. Annar hluti vátryggingategundarinnar eru bætur greiddar fyrir skemmdir á ökutækjum sem ekið er á sem og öðrum hlutum sem kunna að skemmast við tjónið. Hinn hlutinn eru greiddar bætur vegna slysa á fólki, það er farþegum og ökumanni ökutækis sem ekið er á, farþegum í ökutæki tjónvalds og tjón vegna slysa á gangandi eða hjólandi vegfarenda sem ökutækið veldur.

Eigandi og ökumaður ökutækisins sem tjóninu veldur fá hins vegar sitt slysatjón bætt úr Slysatryggingu ökumanns og eiganda sem einnig er lögboðin trygging.

Ökutækjatryggingar eru langstærsti greinarflokkurinn bæði hvað varðar iðgjöld og tjón. Iðgjöld ársins 2019 í ökutækjatryggingum eru 52% af iðgjöldum ársins í heild.

Vöxtur iðgjalda á milli árána 2018 og 2019 er mestur í ökutækjatryggingum. Hluti iðgjalda í ökutækjatryggingum fylgir vísitölu launa þar sem tjónþolar fá bætt áætlað vænt tekjutap þegar um varanlega starfsorkuskerðingu er að ræða af völdum umferðarslyss. Vísitala launa hefur hækkað töluvert undanfarin ár og nam hækkan á árinu 2019 að meðaltali tæpum 5%. Má gera ráð fyrir að tjónagreiðslur vegna þess tjónabáttar hækki um sama hlutfall á milli ára og fylgja iðgjöld því sömu hækkan. Þannig tengist launavísitala öllum þeim vátryggingagreinum þar sem bótauppgjör er samkvæmt skaðabótalögum. Þá tengist launavísitala fleiri þáttum tjónabóta s.s. eins og viðgerð á ökutækjum.

FRJÁLSAR ÖKUTÆKJATRYGGINGAR:

Kaskótryggingar ökutækja: Bætir m.a. skemmdir á ökutæki þess sem veldur árekstri, þjófnað og skemmdarverk.

Rúðoutryggingar ökutækja: Bætir skemmdir á rúðum ökutækis.

ÁBYRGÐARTRYGGINGAR

Ábyrgðartryggingar flokkast í starfsábyrgðartryggingar sem ýmist eru lögboðnar eða frjálsar og almennar ábyrgðartryggingar. Vátryggingavernd í stærstu greininni sem er frjáls ábyrgðartrygging tekur til skaðabótaábyrgðar, sem fellur á vátryggðan vegna líkamstjóns eða skemmda á munum vegna starfsemi þeirrar sem um ræðir enda verði líkamstjónið eða skemmdirnar raktar til atburðar sem vátryggingartaki ber skaðabótaábyrgð á. Á sama hátt er vátryggt gegn skaðabótaábyrgð, er fellur á vátryggðan sem eiganda eða notanda húss eða fasteignar, þar sem starfsemin fer fram. Ábyrgðartryggingar eru líka seldar fyrir einstaklinga en þær eru hluti að fjölskyldutryggingum og einnig seldar sérstaklega t.d. vegna skotvopna og hunda.

SJÚKRA- OG SLYSATRYGGINGAR

Stærstu greinar sjúkra- og slysatrygginga eru tryggingar þar sem bætur greiðast við starfsorkumissi af völdum slyss eða sjúkdóms. Sem dæmi um tryggingar sem falla í þennan flokk eru slysatryggingar í frítíma sem er hluti af flestum fjölskyldutryggingum en þar greiðast bætur verði vátryggður fyrir slysi í frítíma og missir starfsorku í lengri eða skemmri tíma.

ATVINNUSLYSATRYGGINGAR:

Í atvinnuslysatryggingar flokkast slysatrygging launþega og slysatrygging sjómanna. Launþegar eru tryggðir samkvæmt kjarasamningum verði þeir fyrir slysi í vinnu sem leiðir til þess að þeir verða frá vinnu í lengri eða styttri tíma. Vátryggingafjárhæðir eru ákvarðaðar í kjarasamningum. Slysatrygging sjómanna greiðir bætur verði sjómenn fyrir slysi við vinnu sína en þar eru bætur til þeirra sem slasast ákvarðaðar samkvæmt skaðabótalögum og er stór hluti bóta vegna áætlaðs tekjutaps framtíðarinnar.

LÍFTRYGGINGAR:

Stærstu vátryggingagreinar eru líf- og sjúkdómatryggingar. Þá hafa barnatryggingar vaxið hratt síðustu ár.

Líftryggingar:

Greiddar eru bætur ef vátryggður deyr á gildistíma tryggingarinnar. Í sparnaðarlíftryggingum er mánaðarlegur sparnaður og líftrygging.

Heilsutryggingar: Stærstu greinarnar eru:

Sjúkdómatrygging

Bætur greiðast ef vátryggingataki greinist með einhvern þeirra sjúkdóma sem taldir eru upp í skilmálum.

Barnatryggingar:

Ýmis vernd vegna heilsutjóns barns vegna slysa og/eða sjúkdóma samkvæmt skilmálum tryggingarinnar.

A.3 ÁRANGUR AF FJÁRFESTINGUM

A.3.1 SAMANBURÐUR MILLI ÁRA

Verðbréfaeignir samstæðunnar námu 41.088 m.kr. í lok árs 2019 samanborið við 35.240 m.kr. í lok árs 2018. Þær eignir sem tilheyra ekki eignum í stýringu eru hlutdeildarsjóðir þar sem líftryggingatakar bera fjárfestingaráhættu, eignir Sjóvár lífs í verðbréfasjóðum, laust fé sem notað er í daglegum rekstri og hlutafé í dótturfélagi Sjóvár, Sjóvá líf og Forvarnahúsinu ehf. Verðbréfaeignir sem samstæðan ber fjárfestingaráhættu af námu í lok árs 2019 36.425 m.kr. samanborið við 31.563 ma.kr. í lok árs 2018. Samstæðan ber ekki fjárfestingaráhættu af afleiðum, verðbréfun né á það eignir að neinu marki sem skráðar eru í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum.

Fjárfestingatekjur samstæðunnar námu 3.640 m.kr. árið 2019 samanborið við 798 m.kr. árið 2018 og aukast um 356% á milli ára.

Fjárfestingatekjur greinast annars vegar í fjármunatekjur sem samanstanda af vaxtatekjum af handbæru fé, vaxtatekjum af viðskiptakröfum, fengnum arði og gengismun og hins vegar af gangvirðisbreytingu verðbréfa sem samanstendur af söluhagnaði verðbréfa, gangvirðisbreytingum og vaxtatekjum. Fjármunatekjur námu 826 m.kr. árið 2019 og 564 m.kr. árið 2018 og jukust um 46% á milli ára. Gangvirðisbreyting verðbréfa nam 2.814 m.kr. árið 2019 og 233 m.kr. árið 2017 og 12 faldaðist á milli ára. Niðurbrot fjárfestingatekna (m.kr.) má sjá á mynd 7.

	2019	2018
Vaxtatekjur af handbæru fé	24	35
Vaxtatekjur af viðskiptakröfum	415	402
Fenginn arður	389	120
Gengismunur	-1	7
Fjármunatekjur	826	564
Gangvirðisbreyting verðbréfa	2.814	233
Fjárfestingatekjur	3.640	798

Mynd 7 – Niðurbrot fjárfestingatekna skv. IFRS

Fjárfestingatekjur samstæðunnar af eignum í stýringu námu 3.206 m.kr. á árinu 2019 og beinn kostnaður nam 56 m.kr. Beinn kostnaður vegna fjárfestingastarfsemi samanstendur af viðskiptaþóknunum og vörslu- og uppgjörsgjöldum á tímabilinu.

Fjárfestingatekjur samstæðunnar af eignum í stýringu ásamt beinum kostnaði henni tengdri eftir eignaflokkum má sjá á mynd 8.

	Virði 01.01.2020	Virði 01.01.2019	Afkoma 2019	Gjöld 2019
Ríkiskuldabréf, skráð á markað	12.409	10.751	881	23
Fyrirtækjaskuldabréf, skráð á markað	10.485	6.765	639	8
Hlutabréf, skráð á markað	9.255	8.224	1.768	25
Fyrirtækjaskuldabréf, óskráð	0	101	5	0
Hlutabréf, óskráð	1.139	650	50	0
Sjóðir	2.927	4.684	-148	1
Innstæður skemmri en eitt ár	210	388	12	0
Samtals	36.425	31.563	3.206	56

Mynd 8 – Afkoma og gjöld af af eignum í stýringu 2019 m.v. CIC flokkun

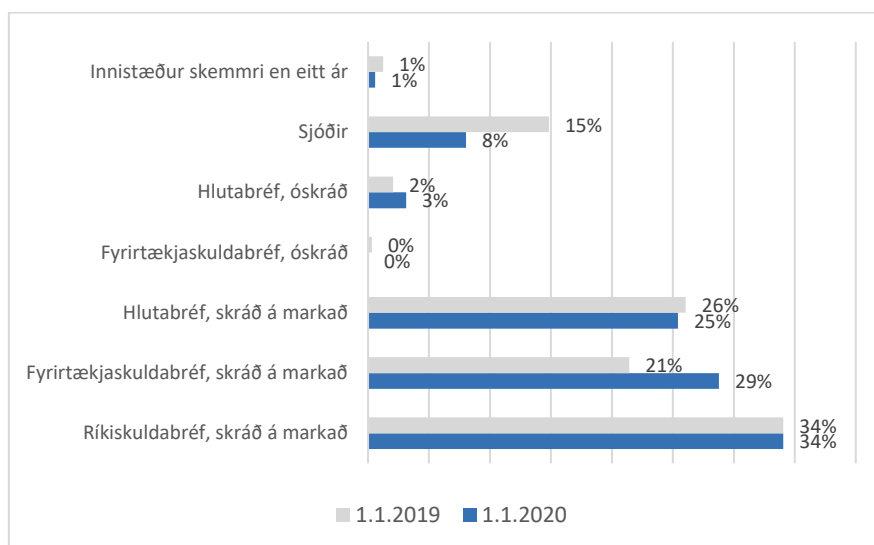
Fjárfestingatekjur samstæðunnar af eignum í stýringu námu 299 m.kr. á árinu 2018 og beinn kostnaður nam 41 m.kr. Beinn kostnaður vegna fjárfestingastarfsemi samanstendur af viðskiptaþóknunum og vörslu- og uppgjörsgjöldum á tímabilinu.

Fjárfestingatekjur samstæðunnar af eignum í stýringu ásamt beinum kostnaði henni tengdri eftir eignaflokkum má sjá á mynd 9.

	Virði 01.01.2019	Virði 01.01.2018	Afkoma 2018	Gjöld 2018
Ríkiskuldabréf, skráð á markað	10.751	12.617	408	13
Fyrirtækjaskuldabréf, skráð á markað	6.765	4.796	316	4
Hlutabréf, skráð á markað	8.224	8.282	-459	23
Fyrirtækjaskuldabréf, óskráð	101	446	17	0
Hlutabréf, óskráð	650	1.553	-225	0
Sjóðir	4.684	4.221	231	2
Innstæður skemmri en eitt ár	388	299	10	0
Samtals	31.563	32.214	299	41

Mynd 9 – Afkoma og gjöld af eignum í stýringu 2018 m.v. CIC flokkun

Stærstu breytingar á eignasafninu á árinu 2019 var aukning í stöðu skráðra fyrirtækjaskuldabréfa og þá aðallega sértryggðra skuldabréfa útgefnum af íslensku viðskiptabönkunum þremur. Staða í sjóðum minnkaði bæði vegna sölu úr eignaflokknum og vegna endurmats á virði óskráðs fasteignasjóðs sem leiddi til þess að gengi sjóðsins var fært verulega niður. Sjá breytingar á eignasamsetningu eignasafnsins á árinu 2019 í mynd 10.

Mynd 10 - Breytingar á eignasamsetningu eigna í stýringu á árinu 2019 m.v. eigin flokkun

Afkoma af fjárfestingum var góð og töluvert umfram væntingar á árinu 2019 og skiluðu allir eignaflokkar góðri ávöxtun fyrir utan óskráð hlutabréf og sjóði. Fjárfestingatekjur námu 3.640 m.kr. og var ávöxtun eignasafns félagsins 10%. Hagnaður fjárfestingastarfsemi samstæðunnar á árinu fyrir skatta nam 2.218 m.kr.

Veðrabrigði urðu í íslensku efnahagslífi árið 2019. Eftir níu ára samfellda efnahagsuppsveiflu tók að hægja á hagvexti 2019 og var hann 1,9%.

Í upphafi árs 2019 hrönnuðust óveðurský yfir íslensku efnahagslífi, miklar áhyggjur voru af stöðu stærstu útflutningsgreinar þjóðarinnar, ferðaþjónustunnar, vegna rekstrarvanda flugfélagsins WOW og á sama tíma stefndi í hörð átök á vinnumarkaði og loðubrest.

Á fyrsta ársfjórðungi varð flugfélagið WOW gjaldþrota auk þess sem hluti flugflota Icelandair var kyrrsettur vegna hönnunargalla, sem leiddi til meiri fækkunar flugfarþega til landsins en fyrirséður var í upphafi ársins. Á móti vóg að lífsskjaramningar voru undirritaðir á hóflegri nótum en útlit hafði verið fyrir og upp frá því lækkuðu verðbólguvæntingar hratt og verðbólgan í kjölfarið. Í byjun ársins var verðbólga 3,7% meðal annars vegna gengislækkunar krónunnar á árinu 2018 en verðbólgu markmið Seðlabanka Íslands er 2,5%. Lækkun gengis krónunnar árið 2018 og 2019 auðveldaði aðlögun hagkerfisins án þess að leiða til þrálátrar verðbólgu og í lok ársins var verðbólgan komin í 2,0%. Lægri verðbólguvæntingar og verðbólga gerði Seðlabankanum kleift að lækka vexti og lækkuðu stýrivextir bankans um 1,5 prósentustig á árinu úr 4,5% í 3,0%.

Ávöxtunarkrafa skuldabréfa lækkaði hratt samhliða þessu sem skýrir góða ávöxtun á skuldabréfasafni félagsins. Lægra vaxtastig ásamt hækkun gengis Marels í kjölfar kaupa erlendra fjárfesta á hlutabréfum þess skýrir góða ávöxtun af hlutabréfum.

Afkoma af óskráðum hlutabréfum og sjóðum á árinu olli vonbrigðum en skýrist að stórum hluta af endurmati á virði óskráðs fasteignasjóðs sem leiddi til þess að gengi sjóðsins var nánast fært niður að fullu.

Góð ávöxtun á árinu 2019 var betri en búist var við og er ekki til marks um það sem vænta má að meðaltali í framtíðinni þar sem miklar sveiflur geta verið í afkomu af fjárfestingastarfsemi, líkt og sést glögglega þegar horft er á afkomuna árið 2018 sem var verulega undir væntingum.

Sjá yfirlit yfir afkomu stærstu eignaflokka félagsins á mynd 11.

	Virði 01.01.2020	Vægi	Virði 01.01.2019	Hreyfingar	Ávöxtun	Afkoma
Laust fé	582	2%	1.694	-1.152	3,3%	41
Skuldabréf með ríkisábyrgð	11.750	32%	11.603	-734	8,1%	881
Önnur skuldabréf	12.564	34%	7.722	4.017	8,5%	825
Skráð hlutabréf	9.255	25%	8.302	-811	21,2%	1.763
Óskráð hlutabréf	2.274	6%	2.242	337	-12,9%	-304
Verðbréf samtals	36.425	100%	31.563	1.657	10,1%	3.206

Mynd 11 - Afkoma og ávöxtun af eignum samstæðu í stýringu á árinu 2019 m.v. eigin flokkun, (í m.kr.)

Samanburður á ávöxtun ríkisskuldabréfasjóða á árinu 2019 má sjá á mynd 12.

	2019	2018
Sjóvá - samstæða	8,8%	3,8%
ÍV áskriftasjóður	8,6%	3,1%
Gamma Gov	9,0%	5,1%
Landsbréf Sparibréf millilöng	6,3%	3,8%
Íslandssjóðir Meðallöng ríkisskuldabréf	7,3%	4,9%
Júpíter ríkisskuldabréf	9,0%	5,7%
Stefnir millilöng ríkistryggð	5,8%	5,7%

Mynd 12 - Ávöxtun nokkurra ríkisskuldabréfasjóða, 2019

Samanburð á ávöxtun hlutabréfasjóða á árinu 2019 má sjá á mynd 13.

	2019
Sjóvá - samstæða	21,2%
ÍV hlutabréfasjóður	18,1%
Gamma Equity	16,9%
Landsbréf Öndvegisbréf	13,9%
Íslandssjóðir Hlutabréfasjóðurinn	11,2%
Júpíter innlend hlutabréf	9,0%
Stefnir ÍS 15	19,3%
Landsbréf Úrvalsbréf	15,6%

Mynd 13 - Ávöxtun nokkurra hlutabréfasjóða, 2019

A.4 ÁRANGUR AF ANNARRI STARFSEMI

Ekki er um aðra starfsemi að ræða en fram kemur í köflum A.1-A.3.

A.5 AÐRAR UPPLÝSINGAR

A.5.1. MARKVISS STEFNA Í SAMFÉLAGSLEGRI ÁBYRGÐ

Allt frá stofnun Slysavarnarfélagins Landsbjargar hefur Sjóvá verið einn af aðalbakhjörllum þess og hefur samstarf félaganna á sviði trygginga og forvarna verið víðtækt. Sjóvá er þátttakandi í Ólympíufjölskyldu Íþrótt- og ólympíusambands Íslands og styður þannig dyggilega við afreksstarf

samtakanna. Sjóvá Kvannahlaup ÍSÍ fór fram í 30. sinn þann 15. júní 2019. Hlaupið var á yfir 80 stöðum um allt land og á nokkrum stöðum erlendis. Kvannahlaupið er einn stærsti almenningisíþróttaviðburður á Íslandi og hefur Sjóvá verið stuðningsaðili þess frá því hlaupið var fyrst árið 1990. Lögð er áhersla á að þeir fjármunir sem veittir eru til stuðnings góðra málefna styðji við hlutverk og stefnu Sjóvár. Litið er til þess að verkefnið stuðli að öruggara samfélagi, auknum lífsgæðum og ekki síst að þau hafi forvarngildi.

A.5.2. ÁNÆGÐARA STARFSFÓLK OG VIÐSKIPTAVINIR

Árið 2019 var Sjóvá efst tryggingafélaga í Íslensku ánægjuvuginni þriðja árið í röð, með marktækt ánægðari viðskiptavinir en önnur tryggingafélög á markaðnum. Þessi árangur byggir á markvissum aðgerðum sem ráðist hefur verið í á undanförunum árum, sem snúa m.a. að því að þjónusta við viðskiptavini er sett í forgrunn og frumkvæði í samskiptum við viðskiptavini aukið. Ein af grundvallarforsendum góðrar þjónustu er ánægt starfsfólk. Á hverju ári framkvæmir Gallup könnun á starfsánægju hjá Sjóvá. Árið 2019 mældist starfsánægjan hærrí en nokkru sinni fyrr og með því hæsta sem mælist hjá íslenskum fyrirtækjum samkvæmt gagnagrunni Gallup. Sjóvá var einnig annað árið í röð í 3. sæti stærri fyrirtækja í Fyrirtæki ársins, sem er stærsta vinnumarkaðskönnun landsins og var því heiðrað með nafnbótinni Fyrirtæki ársins 2019.

B Stjórnkerfi

B.1 ALMENNAR UPPLÝSINGAR UM STJÓRNKERFI

Sjóvá er hlutafélag sem stofnað var 20. júní 2009. Félagið er váttryggingafélag og starfar samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995, lögum um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016 og lögum um váttryggingasamstæður nr. 60/2017.

Með stjórn félagsins fara hluthafafundir, stjórn félagsins og forstjóri. Hluthafafundir hafa æðsta vald í öllum málefnum félagsins. Stjórn hefur æðstu forstöðu félagsins, nema þar sem öðruvísi er kveðið á um í samþykktum. Forstjóri annast daglegan rekstur félagsins eftir stefnu sem stjórn setur.

Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er alhliða váttryggingafélag með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga. Sjóvá líf er dótturfélag Sjóvár og er allri daglegri starfsemi þess útvistað til móðurfélagsins.

Félagið fylgir reglum um stjórnarhætti sem fjallað er um í lögum um ársreikninga, lögum um hlutafélög, lögum um váttryggingastarfsemi og reglugerða Evrópusambandsins um váttryggingastarfsemi og váttryggingasamstæður nr. 940/2018, og leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins í maí 2015.

B.1.1 SAMSETNING STJÓRNAR, MEGINSVIÐ, HELSTU NEFNDIR, gæðakerfi og lykilstarfssvið

B.1.1.1 Samsetning stjórnar

Hlutverk stjórnar er að hafa eftirlit með því að starfsemi félagsins sé í samræmi við stefnu og áætlanir, lög og samþykktir og hafa eftirlit með rekstri og ráðstöfun fjármuna. Stjórnin hefur eftirlit með árangri og skilvirkni félagsins og stuðlar að því að markmið þess náist og að til staðar sé skilvirkt innra eftirlit, áhættustýring og hlífing við lög og reglur. Stjórn skal tryggja að viðmiðum og lágmarkskröfum um gjaldþol sé ævinlega fylgt og skal staðfesta að staðalregla um útreikninga gjaldþols sé viðeigandi fyrir félagið og að niðurstöður gjaldþolsútreikninga séu nýttar í rekstrinum. Þá skal stjórn tryggja að gildi og stefna Sjóvár sé þekkt og innleidd í starfseminni.

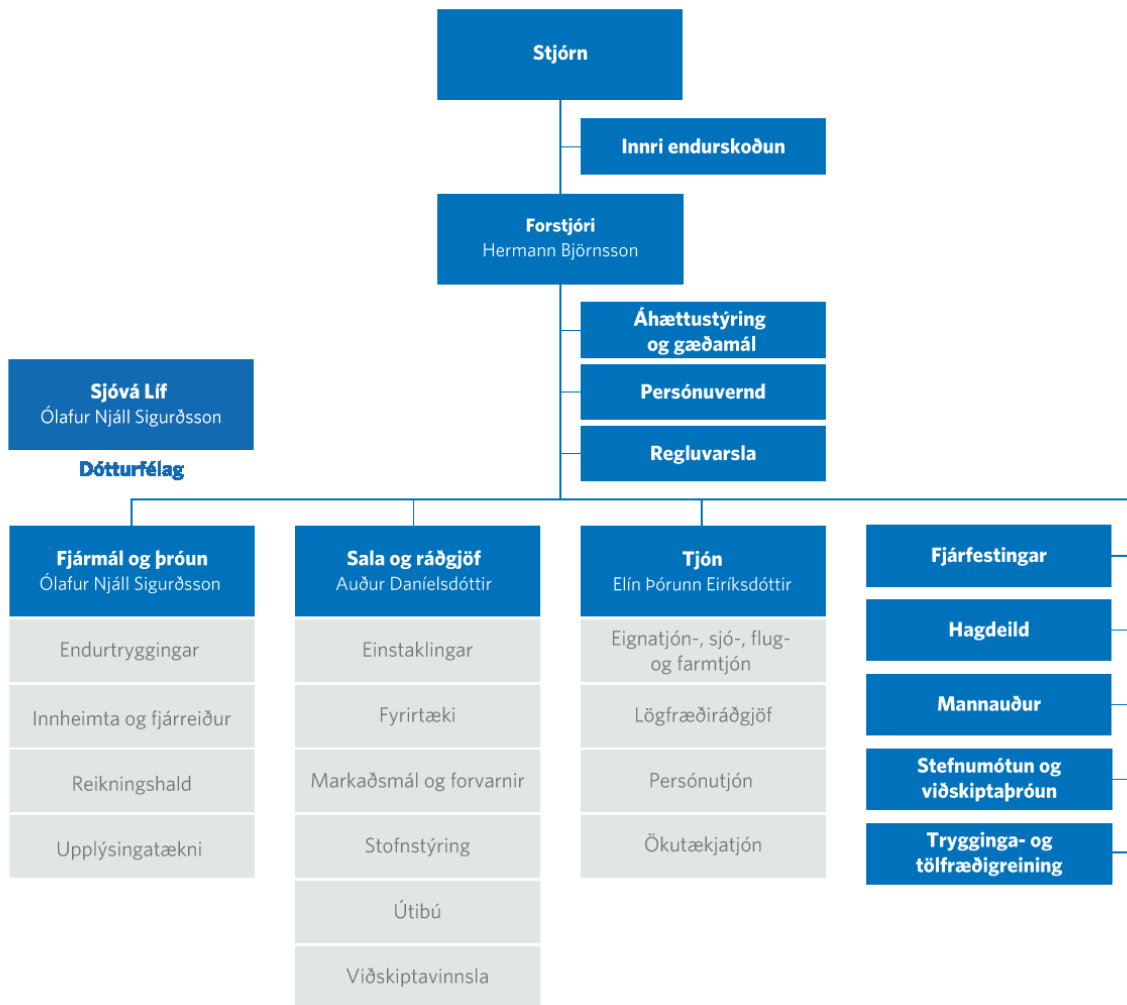
Stjórn Sjóvár var skipuð fimm einstaklingum; lögfræðingi, hagfræðingi og þremur viðskiptafræðingum. Styrkleikar stjórnarinnar eru fjölbreytt samsetning, víðtæk þekking úr atvinnulífinu og reynsla af stjórnarsetu félaga í fjölbreyttum rekstri. Sérfræðiþekking og reynsla hvers stjórnarmanns nýtist vel í störfum stjórnarinnar. Stjórnin starfar eftir starfsáætlun sem samþykkt er frá aðalfundi til aðalfundar. Fundir eru að jafnaði haldnir mánaðarlega og oftast ef þurfa þykir. Stjórnarfundir voru í föstum skorðum á árinu 2019 og haldnir voru 14 fundir. Stjórn Sjóvár endurskoðar starfsreglur sínar árlega en þær kveða meðal annars á um hæfi stjórnarmanna, verkaskiptingu og skyldur stjórnarmanna. Reglurnar ná einnig yfir hlutverk og verksvið stjórnar og forstjóra, fyrirsvær stjórnar, upplýsingagjöf til stjórnar, fundarsköp og fundargerðir, ákvörðunarvald og skipan undirnefnda.

Stjórnin metur árlega störf sín og gerir sjálfsmat á samsetningu stjórnarinnar en hún telur sig búa yfir nauðsynlegri þekkingu og reynslu til að sinna störfum sínum.

Stjórn Sjóvár lífs skipa tveir lögfræðingar, annar þeirra forstjóri Sjóvár sem jafnframt er stjórnarformaður, og einn viðskiptafræðingur. Stjórnin metur árlega störf sín og gerir sjálfsmat á samsetningu stjórnarinnar en hún telur sig búa yfir nauðsynlegri þekkingu og reynslu til að sinna störfum sínum.

Forstjóri Sjóvár, framkvæmdastjóri Sjóvár lífs og hluti stjórnarmanna hafa undirgengist hæfismat Fjármálaeftirlitsins.

Skipurit Sjóvár kemur fram í eftirfarandi mynd:

Mynd 14 Gildandi skipurit Sjóvár

Forstjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri samkvæmt stefnu og fyrirmælum stjórnar, sbr. 2 mgr. 68 gr., hlutafélagalaga. Áhættustýring og gæðamál, persónuvernd, regluvarsla, fjárfestingar, hagdeild, mannaúður, stefnumótun og viðskiptaþróun og trygginga- og tölfraeðigreining heyra beint undir forstjóra. Allri daglegri starfsemi dótturfélagsins Sjóvár lífs er útviðað til móðurfélagsins. Framkvæmdastjórn skipa forstjóri og framkvæmdastjórnar þriggja megin sviða félagsins. Framkvæmdastjóri fjármála og þróunar er einnig framkvæmdastjóri Sjóvár lífs sem og annars dótturfélags, Sjóvá Forvarnarhúss, auk þess að vera staðgengill forstjóra.

B.1.1.2 Megin svið Sjóvár

Starfsemiinni er skipt upp í þrjú megin svið, þ.e. fjármál og þróun, sölu og ráðgjöf og tjón. Hver framkvæmdastjóri ber ábyrgð á tilteknu ábyrgðarsviði gagnvart forstjóra:

Fjármál og þróun bera ábyrgð á innheimtu og reikningshaldi, uppgjörum, fjárhagsupplýsingum, áætlanagerð, endurtryggingum og upplýsingatækni.

Sala og ráðgjöf ber ábyrgð á ráðgjöf, þjónustu og sölu á sviði líf- og skaðatrygginga, útibúum og umboðsneti, markaðsmálum og forvörnum auk stofnstýringar.

Tjónasvið ber ábyrgð á tjónaskráningu, uppgjöri tjóna, bótaákvörðunum, tjónaskoðun og endurmati á skráðum tjónum. Undir tjónasvið fellur einnig lögfræðipjónusta.

B.1.1.3 Helstu nefndir stjórnkerfisins

Áhættu- og öryggisnefnd

Helstu hlutverk nefndarinnar eru að hafa yfirumsjón með að unnið sé að samhæfðri áhættustýringu hjá félaginu, hafa yfirsýn yfir virkni gæðakerfis, innra eftirlits og tryggja að öryggismál séu ávallt í takt við þarfir og uppfylli lög og reglur. Nefndin skal vera stjórn til stuðnings við greiningu og stýringu á áhættum sem felur meðal annars í sér að rýna áhættustefnu, gæðastefnu og ORSA stefnu í það minnsta árlega. Auk þess hefur nefndin eftirlit með og tekur ákvörðun um eigin áhættu- og endurtryggingavernd að tillögu fjármála og þróunar. Í nefndinni sitja forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála, sem jafnframt er formaður nefndarinnar, forstjóri og framkvæmdastjóri.

Fjárfestinganefnd

Nefndin gegnir lykilhlutverki í stýringu áhættu tengdri fjárfestingum. Nefndin fjallar um stærri fjárfestingar og tryggir að þær séu í samræmi við fjárfestingastefnu og að dagleg starfsemi fjárfestinga, sem er í höndum forstöðumanns fjárfestinga, séu í samræmi við þær heimildir sem eru til staðar. Forstöðumaður fjárfestinga kynnir yfirlit um stöðu og þróun eignasafns reglulega fyrir stjórnnum félaganna. Nefndin ber einnig ábyrgð á að rýna fjárfestingastefnu og senda til stjórnar til samþykktar að minnsta kosti einu sinni á ári. Í fjárfestinganefnd sitja auk forstjóra, framkvæmdastjóri fjármála og þróunar, forstöðumaður fjárfestinga ásamt staðgengli hans.

Endurskoðunarnefndir

Nefndirnar eru skipuðar þremur nefndarmönnum sem kosnir eru af stjórnnum Sjóvá og Sjóvá lífs. Hlutverk nefndanna er meðal annars að hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, innri endurskoðun, áhættustýringu, gerð reikningsskila, endurskoðun ársreikningi og samstæðureiknings félagsins og viðbrögðum við áhættum. Endurskoðunarnefndir hafa umsjón með mati á innri og ytri endurskoðendum. Starfsreglur endurskoðunarnefndar má finna á vefsíðu Sjóvá.

Starfskjaranefnd

Nefndin markar starfskjarastefnu sem miðar að því að félagið sé ávallt samkeppnishæft og geti ráðið til sín framúrskarandi starfsfólk. Stefnan nær yfir helstu atriði í starfs- og launakjörum forstjóra, stjórnenda og starfsmanna og skal fylgja jafnréttisstefnu félagsins. Starfskjarastefnu skal endurskoða árlega og skal greiða atkvæði um hana á aðalfundi. Starfskjaranefnd er skipuð fimm nefndarmönnum og starfskjarastefnu má finna á vefsíðu Sjóvá

Tilnefningarnefnd

Hlutverk tilnefningarnefndar er að leggja mat á framboð til stjórnar og tilnefna einstaklinga til stjórnarsetu í félaginu. Í störfum sínum skal nefndin vinna að hagsmunum allra hluthafa og gæta þess að einstaklingar sem tilnefndir eru búi sem heild yfir nægilegri þekkingu og reynslu til þess að rækja hlutverk sitt. Þrír nefndarmenn sitja í tilnefningarnefnd sem kjörin er af hluthöfum á aðalfundi annað hvert ár.

Öryggisteymi UT

Markmið öryggisteymis er að fara yfir öryggismál Sjóvá í upplýsingatækni hverju sinni og fylgja eftir úrbótaverkefnum. Aðilar teymisins gegna lykilhlutverki í úttektum og öryggisprófunum. Öryggisteymið samanstendur af forstöðumanni UT, rekstrarstjóra UT og lykilaðilum í tölvurekstri og hugbúnaðarþróun.

Aðilar sem teymið vinnur náið með eru áhættu og gæðastjóri Sjóvá og rekstrarstjóri Sjóvá hjá hýsingaraðila.

Persónuverndarfulltrúi

Sjóvá hefur tilnefnt persónuverndarfulltrúa sem einstaklingar geta haft samband við með öll mál er tengjast vinnslu persónuupplýsinga þeirra og hvernig þeir geta neytt réttar síns samkvæmt lögum um persónuvernd. Að auki starfar samstarfshópur um mál er snúa að persónuvernd og álitamál þar um er upp kunna að koma.

B.1.1.4 Lykilstarfssvið

Fjögur lykilstarfssvið eru starfrækt en það eru áhættustýring og gæðamál, starfssvið tryggingastærðfræðings, innri endurskoðun og regluvarsla. Einingarnar áhættustýring, starfssvið tryggingastærðfræðings og regluvarsla heyra beint undir forstjóra. Innri endurskoðun er útvistað og heyrir beint undir stjórn.

Áhættustýring og gæðamál hafa yfirumsjón með samhæfðri áhættustýringu og eftirliti og tryggir viðeigandi umgjörð samhæfðar áhættustýringar og gjaldpolsreglna. Einingin heyrir beint undir forstjóra sem tryggir sjálfstæði hennar og hefur einingin víðtækar heimildir til upplýsingaöflunar. Forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála ber einnig ábyrgð á mótun og verkstjórn með reglum um greiningu áhættuþátta. Hann leiðir vinnu við áhættustefnu félagsins í samstarfi við stjórn og framkvæmdastjórn félagsins, þ.m.t. að skilgreina áhættuvilja og þolmörk með stjórn. Einnig leiðir hann áhættu- og öryggisnefnd sem m.a. mótar áhættustefnu félagsins og endurskoðar hana. Nefndin hefur eftirlit með að reglum um áhættustýringu sé framfylgt og ber ábyrgð á því að gripið sé til viðeigandi aðgerða. Forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála ber ábyrgð á eftirliti með áhættustefnum. Auk þeirra krafna um hæfi og hæfni sem getið er í lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi er gerð krafa um víðtæka þekkingu á áhættustýringu og umtalsverða reynslu af störfum á sviði áhættustýringar.

Tryggingastærðfræðingur er forstöðumaður trygginga- og tölfræðigreiningar og ber meðal annars ábyrgð á útreikningi á váttryggingaskuld. Eftirfarandi þættir eru m.a. á starfssviði tryggingastærðfræðings auk ofangreinds: Mat á gæðum gagna sem notuð eru við útreikninga á váttryggingaskuld. Upplýsir stjórn um áreiðanleika váttryggingaskuldar. Gefur álit á áhættutöku félagsins vegna váttrygginga. Gefur álit á endurtryggingavernd félagsins. Ber ábyrgð á útreikningi gjaldpolskröfu SCR í samstarfi við forstöðumann áhættustýringar og gæðamála. Þá eru skýrslur til FME unnar í einingunni sem og skýrslur um eigið áhættu og gjaldpolsmat og skýrsla um gjaldpól og fjárhagslega stöðu í samvinnu við áhættustýringu. Þá eru einnig unnar ítarlegar afkomugreiningar og endurskoðun iðgjaldaskráa í tengslum við þær.

Innri endurskoðun er útvistað. Stjórn Sjóvá ræður innri endurskoðanda og endurskoðunarnefnd metur óhæði hans. Innri endurskoðun veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem er virðisaukandi og bætir rekstur félagsins. Innri endurskoðandi hefur ótakmarkaðan aðgang að öllum þáttum í starfsemi Sjóvá sem tryggir að hann nái markmiðum endurskoðunar. Skýrsla innri endurskoðanda er kynnt stjórnendum, afhent og kynnt endurskoðunarnefnd og stjórn. Innri endurskoðun var útvistað til Ernst & Young ehf. á árinu 2018. Formaður endurskoðunarnefndar er ábyrgðarmaður vegna útivistunar.

Regluvarsla ber ábyrgð á að fylgjast með og meta reglulega stefnur, verkferla og verklagsreglur Sjóvár sem miða að því að félagið, stjórn og starfsmenn þess starfi í samræmi við lög, reglur og önnur stjórnvaldsfyrirmæli. Regluvörður metur áhrif lagabreytinga á starfsemi félagsins og veitir ráðgjöf til stjórnar og starfsmanna. Stjórn skal ráða regluvörð eða staðfesta formlega ráðningu hans og er hann því sjálfstæður í störfum sínum. Regluvörður mótar og viðheldur hlítningarstefnu og hlítningaráætlun. Hann ber ábyrgð á eftirliti með hlítningaráhættu og að hún sé auðkennd og metin innan félagsins. Þá hefur hann umsjón með því að reglum félagsins um viðskipti innherja og meðferð innherjaupplýsinga sé framfylgt og að eftirfylgni sé í samræmi við lög um verðbréfavíðskipti og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 1050/2012 um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja. Innri endurskoðandi skal hafa eftirlit með störfum regluvarðar.

B.1.2 HELSTU BREYTINGAR Á ÁRINU 2019

Meginsvið félagsins eru þrjú og er það óbreytt frá fyrra ári.

B.1.3 STARFSKJARASTEFNA

Starfskjarastefnan nær yfir helstu atriði í starfs- og launakjörum forstjóra, stjórnenda og starfsmanna. Við framkvæmd stefnunnar skal jafnframt farið eftir mannréttindastefnu Sjóvár.

Starfskjör stjórnarmanna

Starfskjör stjórnarmanna eru ákveðin fyrir komandi starfsár á aðalfundi félagsins ár hvert. Skulu laun stjórnarmanna taka mið af þeim tíma sem þeir þurfa að verja til starfans og þeirri ábyrgð sem á þeim hvílir.

Starfskjör

Starfskjör allra starfsmanna skulu ítarlega tilgreind í skriflegum ráðningarsamningi þar sem skýrt kemur fram hver eru föst laun, lífeyrisréttindi, orlof, önnur hlunnindi og uppsagnarfrestur.

Einungis er heimilt við sérstök skilyrði, að mati stjórnar, að gera sérstakan starfslokasamning við forstjóra. Skal færa þá ákvörðun til bókar á stjórnarfundum ásamt röksemdum. Það sama á við um æðstu stjórnendur.

Laun og hlunnindi forstjóra, lykilstjórnenda og stjórnar samstæðunnar greinast þannig:

	2019		2018	
	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyris sjóð	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyris sjóð
Hildur Árnadóttir, stjórnarformaður	3.885	447	0	0
Björgólfur Jóhannsson, fyrrv. stjórnarformaður*	6.290	723	0	0
Erna Gísladóttir, stjórnarformaður, fyrrv. stjórnarform.*	2.490	286	8.320	895
Heimir V. Haraldsson, stjórnarformaður	4.400	506	4.160	448
Hjördís E. Harðardóttir, stjórnarformaður	4.400	506	4.160	448
Ingi Jóhann Guðmundsson, stjórnarformaður	4.400	506	4.160	448
Tómas Kristjánsson, fyrrv. stjórnarformaður	875	101	4.160	448
Garðar Gíslason, varamaður	370	43	460	46
Hermann Björnsson, forstjóri	50.421	8.653	49.737	8.225
Þeir framkvæmdastjórnar (tjórir að hluta 2018)	97.321	16.039	102.186	16.673

Mynd 15 Laun og hlunnindi 2019

* Björgólfur Jóhannsson vék tímabundið úr stjórn Sjóvá 19. nóvember 2019. Hildur Árnadóttir, stjórnarformaður, tók við stjórnarformennsku í félaginu í stað Björgólfs og Erna Gísladóttir, varamaður í stjórn Sjóvá, tók sæti í stjórn félagsins.

Í árslok 2019 áttu forstjóri og framkvæmdastjórnar félagsins 3.109 þús. hluti í félaginu og hlutafé í Sjóvá í eigu stjórnarmanna og tengdra félaga voru 234.531 þús. hlutir.

Hvatakerfi

Stjórn er heimilt að greiða starfsmönnum og stjórnendum árangurstengdar greiðslur á grundvelli sérstaks kaupakerfis sem stjórnin samþykkir að fengnu álisti starfskjaranefndar.

Ekki eru nein slík ákvæði í gildi. Þá hafa engir kaupréttarsamningar verið gerðir við stjórnendur. Engin sérstök eftirlaunaákvæði eru fyrir hendi er varða snemmtekin eftirlaun einstakra starfsmanna.

B.1.4 VEIGAMIKIL VIÐSKIPTI (LYKILSTARFSMANNA OG STJÓRNAR)

Hluti lykilstarfsfólks á hlutafé í Sjóvá en engin viðskipti áttu sér stað með þá hluti á árinu 2019. Regluverði barst engin tilkynning frá innherjum vegna fyrirhugaðra viðskipta á árinu 2019.

B.2 HÆFILEGAR OG VIÐEIGANDI KRÖFUR

B.2.1 KRÖFUR UM FÆRNI, ÞEKINGU OG SÉRFRÆÐIKUNNÁTTU

Kröfur eru gerðar um færni, þekkingu og sérfræðikunnáttu þeirra er stjórna fyrirtækinu og ábyrgðarmanna lykilstarfs sviða þess. Fyrir ráðningu í starf eru skilgreindar kröfur um viðeigandi menntun og reynslu og lagt mat á færni sem fram kemur í ferilskrá viðkomandi. Leitast er við að senda aðila í persónuleikapróf og hæfnismat eftir því sem við á ásamt því að kanna umsagnir meðmælenda. Fyrir upphaf starfstíma skulu aðilar skila inn staðfestingu á menntun og sakavottorði.

B.2.2 LÝSING Á FERLI TIL AÐ META HÆFI OG HÆFNI

Auk fyrrnefndra krafna í B.2.1 hefur Sjóvá sett fram hæfismat fyrir ábyrgðarmenn lykilstarfssviða sem byggir í grunninn á sömu efnispáttum og teknir eru fyrir í mati FME á hæfi forstjóra váttryggingafélaga. Er tilgangur hæfismatsins jafnframt sá hinn sami, þ.e. að kanna þekkingu, skilning og viðhorf til helstu efnisatriða sem tengjast starfssviði viðkomandi lykilstarfsmanns. FME metur hæfi forstjóra og stjórnarmanna. Árlegt mat er framkvæmt á hæfi forstjóra og formanna stjórna af hálfu stjórna. Stjórnir framkvæma árlega mat á eigin störfum.

B.3 ÁHÆTTUSTÝRING OG EIGIÐ GJALDPOLS- OG ÁHÆTTUMAT

B.3.1 ÁHÆTTUSTÝRINGARKERFI FÉLAGSINS

Áhættustefna lýsir umgjörð samhæfðrar áhættustýringar hjá móðurfélaginu Sjóvá og hjá dótturfélaginu Sjóvá líf. Áhættustefnan er sett í samræmi við lög um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Stefnan er rýnd árlega og var núverandi stefna samþykkt af stjórn í desember 2019. Samhæfð áhættustýring er einn af grunnþáttum í stjórnkerfi og felur í sér sjálfsmat á öllum fyrirsjáanlegum áhættum starfseminnar. Samhæfð áhættustýring er höfð til grundvallar í skipulagi og ákvarðanatöku og hefur verklag verið innleitt til að greina, mæla og draga úr og/eða dreifa áhættum sem steðjað geta að í rekstri með það að markmiði að vernda félögin, viðskiptavinum og váttryggða.

Áhættustýring nær yfir þá áhættuþætti sem notaðir eru við útreikning á gjaldpolskröfu; váttryggingaráhættu, áhættu við eigna- og skuldastýringu, markaðsáhættu, lausafjáraáhættu, samþjöppunaráhættu, rekstraráhættu, eiginfjáraáhættu og áhættu vegna mótaðila og endurtryggingaverndar. Sjóvá hefur skilgreint ábyrgðaraðila og áhættumælikvarða fyrir einstaka áhættuþætti ásamt áhættuvilja og þolmörk fyrir mælikvarðana.

Áhættuvilji segir til um hvar eftirsóknarvert sé að félagið standi en þolmörk segja til um hvar fullnægjandi er að félagið standi. Ef mæling reynist umfram þolmörk skal forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála eða áhættu- og öryggisnefnd upplýst um það. Frávik frá áhættustefnu skulu kynnt stjórn á næsta stjórnarfundum nema frávik á rekstrarhæfi félagsins sem skulu tilkynnt stjórn tafarlaust. Lögð er rík áhersla á ábyrgð stjórnenda á áhættum sem tengjast þeirra ábyrgðarsviði. Þá kemur forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála reglulega fyrir stjórn til að fjalla um starfsemi áhættustýringar, áhættuskýrslu og ORSA.

Forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála og tryggingastærðfræðingur hafa eftirlit með Solvency II tilskipuninni í Sjóvá. Forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála leiðir áhættustýringu og hefur eftirlit með samhæfðri áhættustýringu og áhættumælingum og að unnið sé í samræmi við áhættustefnu. Hann ber einnig ábyrgð á skýrslugjöf til stjórnar varðandi áhættustýringu. Þá ber forstöðumaður ábyrgð á eigin áhættu- og gjaldpolsmati (ORSA) og hefur eftirlit með að framkvæmdar séu áhættugreiningar á öllum þáttum í starfseminni.

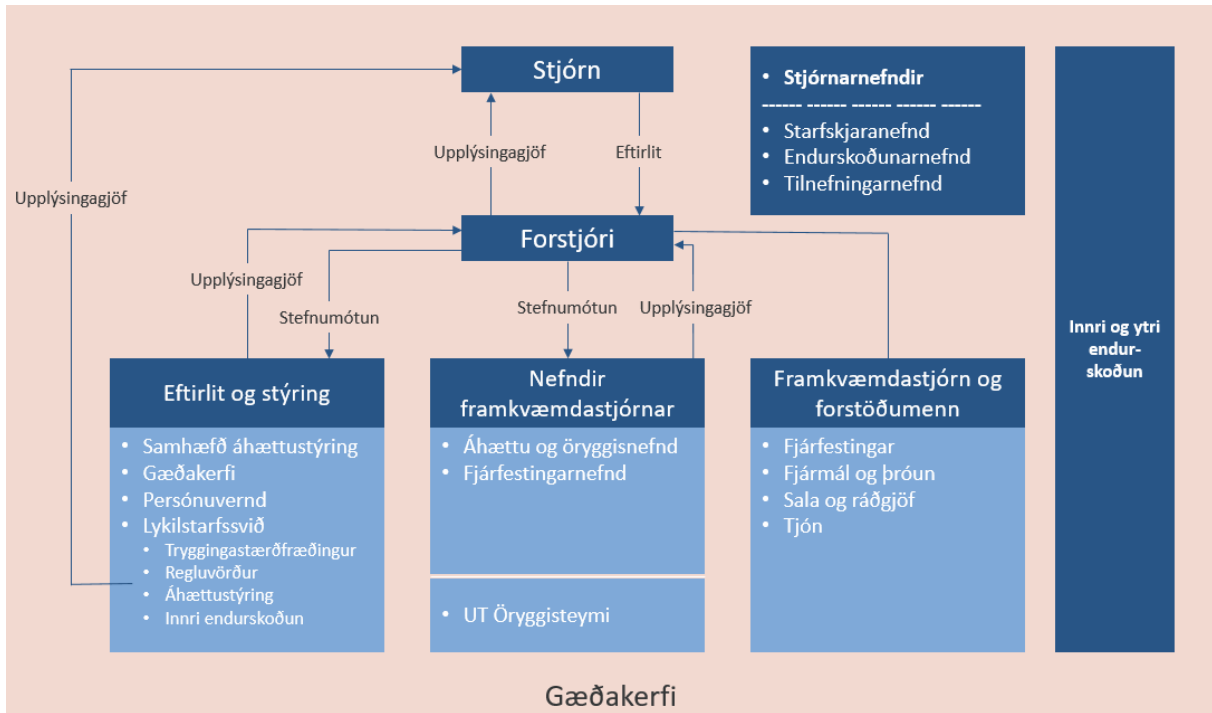
Gæða- og skjalastjóri upplýsir framkvæmdarstjórn mánaðarlega um stöðu áhættugreininga ásamt öðrum þáttum er snúa að innra eftirliti. Farið er yfir hversu margar áhættugreiningar eru í vinnslu eftir sviðum, deildum og áhættustigi. Á þessum fundum fer gæða- og skjalastjóri einnig yfir stöðuna á úrbótaverkefnum sem tengjast áhættugreiningum og öðrum þáttum. Gæða- og skjalastjóri hittir jafnframt hvern framkvæmdarstjóra fyrir sig á 4 til 6 vikna fresti og fer yfir opnar áhættugreiningar og úrbótaverkefni sem snúa að hverjum framkvæmdarstjóra fyrir sig. Áhættustýring og gæðamál sjá um að setja fram tveggja ára áætlun um áhættugreiningar og er sú áætlun lögð fyrir áhættu- og öryggisnefnd annað hvert ár til samþykktar. Áætlunin inniheldur ferla, tölvukerfi og sértækar áhættur ef við á. Ársfjórðungslega leggur forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála mat á helstu ytri áhættur í samstarfi við helstu stjórnendur og sérfræðinga félagsins.

Framkvæmdar eru innri úttektir á vinnubrögðum og verklagi reglulega.

Áhættu- og öryggisnefnd endurskoðar reglulega uppbyggingu áhættustýringar, yfirfer helstu áhættur með ábyrgðaraðilum og tekur ákvörðun um umfang endurtryggingaverndar.

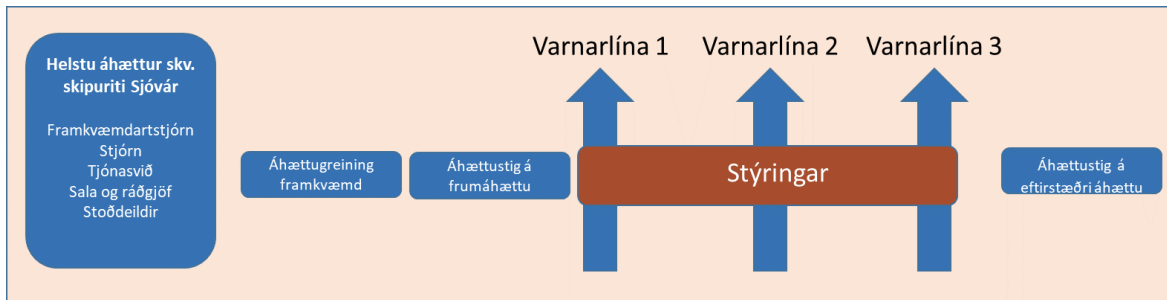
Áhættustýring og gæðadeild hefur eftirlit með hlítinu fjárfestingastefnu en hún rannar inn þær fjárheimildir sem stjórn hefur sett. Ársfjórðungslega er lagt mat á gjaldþol en oftar ef þörf krefur. Í reglum um fjárfestingastarfsemi og fjárfestingarstefnu er skilgreint í hvaða tilfellum það er.

Sjóvá hefur komið upp verklagi sem tryggir að stjórnendur og starfsmenn fái þjálfun í að þekkja áhættur sem geta haft áhrif á rekstur, viðskiptavinum og váttryggða. Þetta verklag segir jafnframt til um hvernig skuli tilkynna, skrá, meta, mæla, stýra og/eða milda þær áhættur sem um ræðir.

Mynd 16 Áhættustýring – verklag og nefndir

Seinna hlut árs 2019 vann forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála í samvinnu við framkvæmdarstjóra og forstöðumenn að kortleggja helstu áhættur félagsins í áhættukort, meta umfang þeirra ásamt því að meta hvar stýringar fyrir hverja áhættu fyrir sig væru staðsettar innan félagsins eða svokallaðar varnarlínur. Varnarlínurnar eru þrjár og er tilgangurinn þeirra að lýsa mismunandi hlutverkum áhættustýringar og eftirlitshlutverfisins. Stýringar þar sem eftirlitshlutverkið liggur hjá framkvæmdastjórn og sérstaklega hjá þeim framkvæmdarstjórum sem bera ábyrgðina á áhættunni kallast varnarlína 1. Ábyrgðin er hjá þessum aðilum að meta, stýra og minnka áhættuna. Stýringar þar sem eftirlitshlutverkið liggur hjá einingum sem falla undir stjórnkerfið kallast varnarlína tvö. Einingarnar sem falla þarna undir eru stjórn, áhættustýring, endurskoðunarnefnd, regluvörður, tryggingastærðfræðingur ásamt innri úttektum og gæðakerfinu. Að lokum er það varnarlína þrjú. Undir þá varnarlínu falla ytri endurskoðendur, innri endurskoðendur og ýmsir vottunar aðilar. Hlutverk varnarlínu þrjú er að tryggja vinnu eininga sem falla undir varnarlínu eitt og tvö og að meta skilvirkni þeirra. Mikilvægt er að allar þrjár varnarlínurnar vinni þétt saman og þá skapast skilvirkt eftirlitakerfi og stjórnakerfi. Einnig lagði framkvæmdarstjórn mat á þær áhættur sem skipta reksturinn hvað mestu máli og eru stærstar á líðandi stundu, svokallaðar ORSA áhættur.

Mynd 17 Varnarlínur

B.3.2 EIGIÐ ÁHÆTTU- OG GJALDPÓLSMAT

Að minnsta kosti árlega er framkvæmt eigið áhættu- og gjaldpólsmat (ORSA) til að meta virkni áhættustýringar og gjaldpólskröfu, bæði núverandi sem og sýn til framtíðar. Matið er einnig framkvæmt við stórfelldar breytingar eða þegar nýjar áhættur yfir ákveðnu umfangi greinast eða skapast í rekstri eða starfsemi. Í fjárfestingareglum kemur fram að fari gjaldpólslutfall undir skilgreindan áhættuvilja stjórnar þá skuli fara fram nýtt áhættu- og gjaldpólsmat.

Í tengslum við gerð rekstraráætlunar er stillt upp efnahagsreikningi sem lýsir sýn Sjóvá til þriggja ára. Niðurstaðan er kynnt stjórn til samþykktar og liggur því til grundvallar stefnumótun. Stjórn og framkvæmdastjórn koma að yfirferð og mati á stærstu áhættum og er markvisst unnið að því að tilgreina, meta og mæla þær áhættur sem félagið samþykkir.

Gjaldpólskröfur Sjóvá og Sjóvá lífs eru reiknaðar samkvæmt svokallaðri staðalreglu sem gefin er út af EIOPA (European Insurance and Occupational Pension Authority) og lagt mat á hve vel reglan á við starfsemi og áhættusnið. Markmiðið er að leggja mat á hvort reiknað heildargjaldpól sé nægilegt miðað við undirliggjandi áhættur. Á heildina litið telur Sjóvá staðalregluna lýsandi fyrir áhættusnið samstæðunnar þó ákveðnir þættir séu kannaðir sérstaklega. Í eigin áhættu- og gjaldpólsmati eru þeir þættir útlistaðir og eigið mat á gjaldpólskröfunni birt. Sjóvá metur niðurstöðu beggja útreikninga en styðst við niðurstöður staðalreglunnar. Heimilt er skv. 104. gr. laga nr. 100/2016 að nota eigið líkan telji Sjóvá áhættusnið víkja verulega frá staðalreglunni. Ekki eru áform hjá Sjóvá að sækja um eigið líkan.

B.4 INNRA EFTIRLIT HJÁ SJÓVÁ OG REGLUVARSLA

B.4.1 Innra eftirlitskerfi

Innra eftirlitskerfi Sjóvá er ferli sem mótað er af stjórn, stjórnendum og starfsmönnum. Komið hefur verið á virku innra eftirlitskerfi sem á að tryggja að Sjóvá nái settum markmiðum sínum, bæði fjárhags- og stjórnunarlegum, að veittar séu réttar og áreiðanlegar fjárhagsupplýsingar og að starfað sé í samræmi við lög, reglugerðir og innri reglur. Eftirlitskerfið byggir meðal annars á skráningu og meðhöndlun á áhættum, ábendingum, áhættugreiningum, úrbótaverkefnum, sem og athugasemdum innri úttekta, endurskoðenda og annarra eftirlitsaðila.

Reglulega er farið yfir skráningar í kerfinu í áhættu- og öryggisnefnd. Þessi atriði geta orðið hluti af þeim áhættum sem félagið telur vera helstu áhættur félagsins. Endurskoðunarnefndir hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlitsins. Innri endurskoðendur framkvæma endurskoðun og úttektir til að tryggja hæfilega vissu um að Sjóvá nái árangri og skilvirkni í starfseminni. Innri úttektir eru framkvæmdar af starfsmönnum sem hafa fengið sérstaka þjálfun til þess. Tilgangur innri úttekta er að sannreyna hvort að unnið sé eftir skráðum stefnum, reglum og verkferlum.

Gæðakerfið gegnir lykilhlutverki í stýringu áhættu. Í gegnum gæðakerfi hefur Sjóvá innleitt skilvirkt stjórnkerfi sem inniheldur skráð verklag og skýra skiptingu ábyrgðar. Stjórnendur bera ábyrgð á að starfsmenn fylgi skráðu verklagi í gæðakerfinu en áhersla er lögð á að hver og einn starfsmaður beri ábyrgð á gæðum vinnu sinnar, þjónustu og upplýsingaöryggi. Öll skjöl í gæðakerfi hafa ábyrgðaraðila sem skal rýna þau árlega. Fylgst er með framkvæmd verklags í reglulegum innri úttektum sem og í innri og ytri endurskoðun. Forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála ber ábyrgð á því að gæðakerfið sé virkt og sé áreiðanlegur vegvísir fyrir starfsfólk.

B.4.2 REGLUVARSLA

Regluvörður er skipaður af stjórn og hefur hann eftirlit með skráningu innherja og að reglum um viðskipti þeirra og skráningu sé fylgt. Hann hefur eftirlit með breytingum á almennum lögum og reglum er varðar starfsemina og hlítinu við þær. Mótuð og innleidd hefur verið hlítungarstefna og hlítungaraáætlun.

B.5 STARFSSVIÐ INNRI ENDURSKOÐANDA

Stjórnir Sjóvár og Sjóvár lífs ráða innri endurskoðanda en endurskoðunarnefndir meta óhæði hans og hafa eftirlit með störfum hans. Árlega leggur innri endurskoðandi fram endurskoðunaráætlun til samþykktar af endurskoðunarnefndum og stjórnnum en áætlunin er hluti af þriggja ára endurskoðunaráætlun. Innri endurskoðandi hefur ótakmarkaðan aðgang að öllum þáttum í starfsemi Sjóvá sem tryggir að hann nái markmiðum endurskoðunar. Innri endurskoðandi hefur samskipti við ytri endurskoðun og fær ytri endurskoðandi aðgang að skýrslum innri endurskoðanda þegar niðurstöður liggja fyrir. Helstu verkefni innri endurskoðunar er að greina og meta hvort eftirlitsferlar eða -kerfi séu viðeigandi og skilvirk. Skýrslur innri endurskoðanda eru kynntar stjórnendum, afhentar og kynntar endurskoðunarnefndum til umsagnar áður en þær eru kynntar stjórnnum. Innri endurskoðandi fundar reglulega með forstjóra, framkvæmdastjóra Sjóvár lífs, endurskoðunarnefndum og stjórnnum. Árlega er haldinn sérstakur fundur þar sem stjórn, endurskoðunarnefnd og ytri og innri endurskoðendur fjalla um innra eftirlit og áhættustýringu.

Innri endurskoðun er útvistuð hjá Sjóvá til Ernst & Young ehf. og sjá þær Ágústa Berg og Ingigerður Stella Logadóttir um innri endurskoðun.

B.6 STARFSSVIÐ TRYGGINGASTÆRÐFRÆÐINGS

Tryggingastærðfræðingur er forstöðumaður trygginga og tölfraeðigreiningar hjá Sjóvá og leiðir starfssvið tryggingastærðings. Helstu verkefni einingarinnar eru útreikningur vátryggingaskuldar, útreikningur á gjaldþolskröfu og lágmarksfjármagni, gæði gagna, skýrsluskil til FME, afkomugreiningar og iðgjaldaskrár, aðkoma að eigin- áhættu og gjaldþolsmati í samvinnu við áhættustjóra auk þess að gefa álit á áhættutöku og endurtryggingavernd.

B.7 ÚTVISTUN

Sjóvá útvistar rekstrar- og þróunarverkefnum, sem og vinnslu upplýsinga að hluta eða öllu leyti ef það er talið leiða til eins eða fleiri eftirtalinnna þátta: minni áhættu, aukins öryggis, lægri kostnaðar og/eða aukinna afkasta.

Framkvæmdar eru áhættugreiningar fyrir þau verkefni sem til stendur að útvista til að tryggja að ávallt sé tekið tillit til áhættustefnu, verkferla, laga, reglna og annarra viðmiða svo og tilmæla FME.

Sjóvá tryggir að ávallt sé fyrir hendi næg yfirsýn vegna þeirra verkefna sem útvistað er á hverjum tíma svo að virkt eftirlit sé til staðar með útvistun.

Sjóvá telur að stjórnkerfið sé virkt og fullnægjandi og er það mat í samræmi við niðurstöður innri úttekta sem framkvæmdar eru reglulega sem og árlegra úttekta innri og ytri endurskoðenda.

Eftirfarandi verkefnum hefur verið útvistað: innri endurskoðun, hýsingu og grunnrekstri upplýsingakerfa, reglulegum öryggisúttektum á ytra neti og milliinnheimtu vanskilakrafna.

Eftirfarandi verkefnum hefur verið útvistað: innri endurskoðun, hýsingu og grunnrekstri upplýsingakerfa, reglulegum öryggisúttektum á ytra neti, innra neti og milliinnheimtu vanskilakrafna.

B.8 AÐRAR UPPLÝSINGAR UM STJÓRNKERFI

Ekki er um aðrar veigamiklar upplýsingar um stjórnkerfi að ræða en þær sem fram koma í köflum B.1- B.7

C Áhættusnið

SAMANTEKT ÁHÆTTUSNIÐS

Áhættustefna lýsir umgjörð samhæfðrar áhættustýringar hjá Sjóvá-Almennum tryggingum hf., móðurfélaginu og hjá dótturfélaginu Sjóvá-Almennum líftryggingum hf. Áhættustefnan var sett saman í samræmi við lög um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Stefnan er rýnd árlega og var núverandi stefna samþykkt af stjórn í desember 2019.

Auk áhættustefnu hafa verið settar stefnur fyrir helstu áhættuþætti en þeir eru váttryggingaáhætta, áhætta við eigna- og skuldastýringu, markaðsáhætta, lausafjáraáhætta, samþjöppunaráhætta, rekstraráhætta, eiginfjáraáhætta, og áhætta vegna mótaðila og endurtryggingaverndar. Sjóvá hefur skilgreint ábyrgðaraðila og stýringar fyrir einstaka þætti sem skilgreindir eru í viðeigandi stefnum.

Framkvæmdastjórn mótar og samþykkir reglulega mælikvarða sem fylgjast skal með sem tryggja hlífingu við áhættustefnu Sjóvá. Einnig er samþykkt hversu oft skal framkvæma mælingar fyrir hvern mælikvarða og hvaða aðili framkvæmdastjórnar ber ábyrgð á því að haldið sé utan um mælingar.

Framkvæmdastjórn skilgreinir þolmörk fyrir þá mælikvarða sem við á, en aðrir mælikvarðar eru frekar ætlaðir til þess að fylgjast með þróun milli tímabila. Þolmörk skulu sett með tilliti til þess hvað framkvæmdastjórn telur starfsemina þola, þ.e. hvenær talin er ástæða til að flagga í áhættuskýrslu til stjórnar. Mótun þolmarka skal taka mið af skilgreindum áhættuvilja stjórnar en áhættuvilji stjórnar segir til um hvar eigendur félagsins telja eftirsóknarvert að félagið standi.

Ef niðurstöður mælinga hjá framkvæmdastjóra leiða í ljós að mælikvarði liggur utan þolmarka ber honum að upplýsa áhættustjóra og/eða áhættu- og öryggisnefnd félagsins. Áhættustjóri tilkynnir stjórn frávikid strax eða í síðasta lagi í næstu ársfjórðungslegu áhættuskýrslu.

Í áhættuskýrslu sem er gefin út ársfjórðungslega og kynnt stjórn má finna mælikvarða sem taldir eru endurspegla þróun áhættu félagsins.

C.1 VÁTTRYGGINGAÁHÆTTA

C.1.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Áhættan sem felst í hverjum váttryggingasamningi samanstendur af áhættu á að váttryggður atburður eigi sér stað og óvissu um endanlega tjónsfjárhæð. Sjóvá hefur skilgreint váttryggingaáhættu sem áhættuna á tapi eða ófyrirséðri breytingu á virði váttryggingaskuldbindinga vegna ófullnægjandi verðlagningar eða mats á váttryggingaskuld. Helstu áhættuþættir váttryggingaáhættu eru sala váttrygginga og áhættumat, vöruþróun og verðlagning, afgreiðsla tjóna og mat á váttryggingaskuld.

Áhættan við sölu er að ófullnægjandi áhættumat liggi til grundvallar þannig að verðlagning sé ekki í samræmi við áhættutöku. Einnig er hættu á að skráðu verklagi og verðstefnu sé ekki fylgt, sem og að misræmi sé á milli skilmála og þeirrar vöru sem viðskiptavinur telur sig vera að kaupa.

Áhættan við vöruþróun og verðlagningu er að iðgjaldaskrá og verðstefna endurspegli ekki váttryggingalega áhættu.

Áhættan við afgreiðslu tjóna er að bótaskylda sé ranglega ákvörðuð eða rangar bótafjárhæðir greiddar.

Áhættan við ófullnægjandi mat á váttryggingaskuld er að skuldin reynist verða hærri en mat gerir ráð fyrir.

C.1.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

ÁHÆTTA VIÐ SÖLU VÁTRYGGINGA OG ÁHÆTTUMAT

Starfsmenn skulu fylgja skráðu verklagi við sölu og ráðgjöf og tryggja þar með rétt og samræmd vinnubrögð. Áhættumat er lagt til grundvallar nýsölu. Verðlagning miðast við gögn um áhættu tjónasögu og skal fylgja verstefnu.

Áhættunni er stýrt með ferlum sem fylgja ber í sölu á tryggingum og því áhættumati sem þar kemur fram. Helsta áhættan er að ekki reynist mögulegt að ná fullnægjandi iðgjöldum vegna markaðsaðstæðna eða vegna þess að mat á nægjanlegu iðgjaldi er ekki rétt.

Áhættan sem tekin er er takmörkuð með því að kaupa endurtryggingar á þeim áhættum sem metnar eru stærstar hjá félaginu. Ef tjónatíðni er vanmetin mun það koma niður á afkomu félagsins en endurtryggingavernd félagsins miðar að því að minnka tjónakostnað félagsins í stórum tjónum en tekur almennt ekki á tjónatíðni.

ÁHÆTTA VEGNA VERÐLAGNINAR OG VÖRUBRÓUNAR

Til að tryggja rétta verðlagningu er reglulega fylgst með afkomu einstakra váttryggingagreina. Ef afkoma er ófullnægjandi eða tekur miklum breytingum er gerð ítarleg afkomugreining. Árlega eru iðgjaldaskrár metnar og endurskoðaðar eftir þörfum með hliðsjón af fyrirliggjandi afkomugreiningum og er verðstefna byggð á niðurstöðum þeirra greininga. Leitast er við að tryggja að gæði gagna sem lögð eru til grundvallar séu fullnægjandi, viðeigandi og áreiðanleg og í samræmi við stefnu þar um. Gerð og uppfærsla skilmála fylgir skráðu verklagi.

Helstu áhættuþættir í verðlagningu er mat á væntu meðaltjóni, tjónatíðni eða samþjöppun áhættna. Rangt mat á væntu meðaltjóni getur m.a. stafað af breyttri tækni, breyttri samsetningu tjóna eða röngum verðbólguferendum. Vanmat á tjónatíðni getur orsakast af breyttu umhverfi, tæknibreytingum eða breytingum á efnahagslegum aðstæðum. Samþjöppun áhættna getur stafað af einum atburði t.d. heimsfaraldri, ofsaveðri eða stórbruna.

ÁHÆTTA VEGNA AFGREIÐSLU TJÓNA

Til að tryggja að greidd tjón séu í samræmi við skilmála og að tjónakröfur séu afgreiddar innan settra tímamarka, skal starfsfólk fylgja skráðu verklagi um skráningu tjóna, móttöku tjónstilkynninga, mati á bótaskyldu og bótafjárhæðum. Í siðareglum félagsins er m.a. kveðið á um að starfsfólk eigi ekki að afgreiða sig sjálfvægt vegna eigin viðskipta, nánna skyldmenna eða vina.

ÁHÆTTAN VIÐ ÓFULLNÆGJANDI MAT Á VÁTRYGGINGASKULD

Helstu áhættuþættir við mat á váttryggingaskuld eru breytingar á uppgjöri og afgreiðslu tjóna, lagalegur ágreiningur sem breytir uppgjörsaðferðum og áhrif vaxtabreytinga og verðbólgu á greinar sem hafa langan uppgjörstíma (e. long-tail). Þar ber helst að nefna lögboðnar ökutækjatrýggingar, ábyrgðartryggingar og atvinnuslysatrýggingar. Mótvægi við hækkun tjónaskuldar vegna vaxta- og verðbólguáhrifa eru milduð með fjárfestingum í verðtryggðum eignum.

Váttryggingaskuld skiptist upp í tjónaskuld, iðgjaldaskuld og ágóðahlutdeild.

Tjónaskuld: Tjónaskuld er reiknuð ársfjórðungslega. Heildarskuld er reiknuð niður á Solvencyflokka og farið yfir þróun áætlana og greiðslna þess á milli. Niðurstaðan er borin saman við greidd tjón og áætlun tjónadeildar eftir hagnaðarstöðvum og tjónsárum.

Iðgjaldaskuld: Í ársfjórðungslegum útreikningi á gjaldpolskröfu (SCR) er iðgjaldaskuld reiknuð samkvæmt reglum Solvency II. Sú iðgjaldaskuld er einungis notuð í SII efnahagsreikningi sem er grunnur að gjaldþoli.

Ágóðaskuld: Í ágóðaskuld er áætluð stofnendurgreiðsla. Hluti iðgjalda er færður í ágóðaskuld og kemur til greiðslu 13 mánuðum síðar til tjónlausra viðskiptavina.

C.1.3 VEIGAMIKIL SAMPJÖPPUN

Uppsöfnun tjóna tengt einum atburði getur verið mikil og orsakað stórtjón. Endurtryggingavernd félagsins miðar að því að lágmarka tjón í hluta félagsins og kaupir endurtryggingavernd gegn stórtjónum í öllum váttryggingaflokkunum. Atburður sem getur valdið stórtjóni er t.d. ofsaveður á öllu landinu, heimsfaraldur eða stórslys.

Sambjöppun getur einnig átt sér stað ef margar áhættur koma fyrir á einum stað eins og kemur fyrir í eignatryggingum. Ef samanlögð váttryggingafjárhæð (samáhætta) í brunatryggingu, lausafjártryggingu, og/eða rekstrarstöðvunartryggingu er hærri en 500 m.kr. skal fara fram sérstök áhættuskoðun. Ef áhætta fer yfir áhættuvilja félagsins þá er keypt endurtryggingavernd sem byggir á væntu hámarkstjóni (e. estimated maximum loss EML) samkvæmt mati sem fram kemur í skýrslu sérfræðinga félagsins.

Til viðbótar við ofangreinda endurtryggingavernd er keypt vernd fyrir skilgreindan 200 metra atburð Solvency II. Sá atburður miðast við stórbruna þar sem tiltekin er hæsta samanlagða váttryggða fjárhæð sem félagið er berskjaldað fyrir og rúmast innan 200 metra geisla miðað við gefna staðsetningu.

Í persónutjónum er keypt endurtryggingavernd ef stórslys verður sem ekki er ökutækjaslys en ökutækjaslys falla undir aðra endurtryggingasamninga.

C.1.4 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Allir endurtryggjendur skulu hafa lánshæfiseinkunn ekki lægri en A- hjá S&P eða sambærilegt frá öðrum matsfyrirtækjum. Komi til ósk um undanþágu þar á þarf Áhættu- og öryggisnefnd að samþykkja hana. Sérstök áhersla er lögð á að kortleggja allar samáhættur, þ.e. heildar váttryggingarfjárhæð sem tengjast geta í sama atburði, þannig að öruggt sé að endurtryggingavernd falli innan almennra (sjálfvirkra) endurtryggingasamninga félagsins ellegar keyptar verða sérstakar endurtryggingar þar á. Sérstaklega skal gæta að undanþágum í sjálfvirkum endurtryggingarsamningum og að samræmi sé við váttryggingarskilmála félagsins sem og að allir hagsmunaðilar (Viðskiptapróun, Sala og ráðgjöf) séu upplýstir um þær breytingar sem kunna að verða.

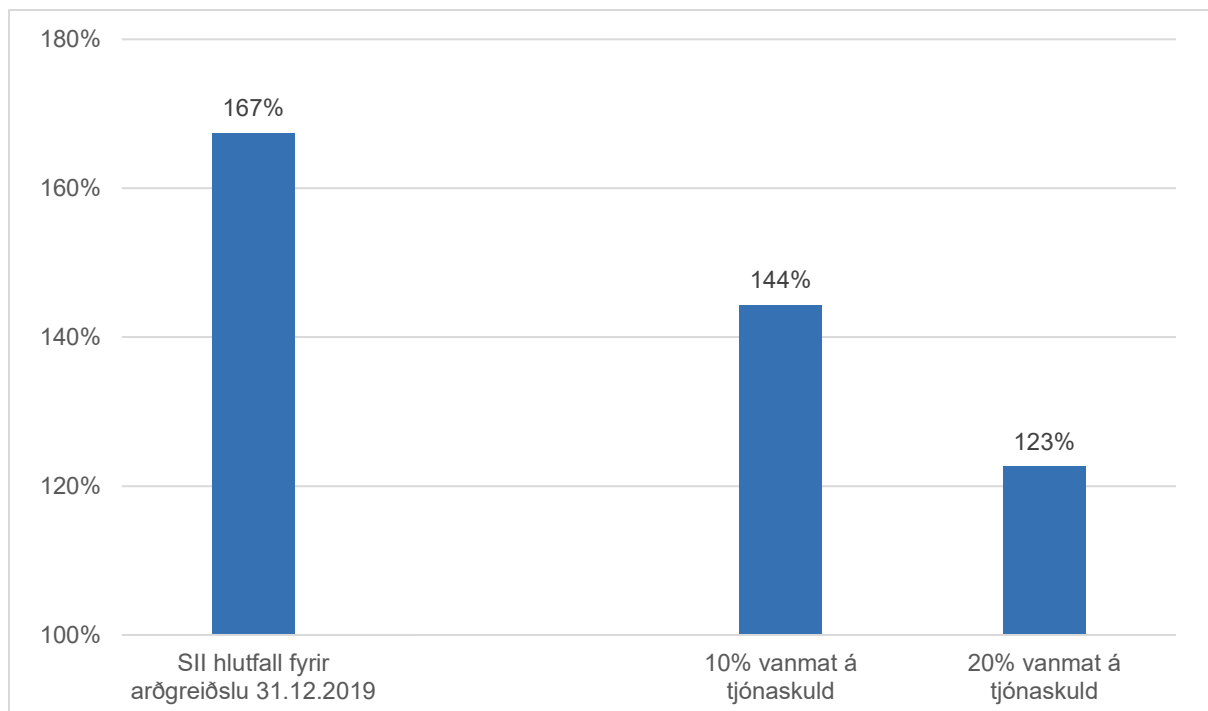
Áhættu- og öryggisnefnd tekur afstöðu til tilboða um endurtryggingar ásamt því að fara yfir álit tryggingastærðfræðings á gæðum endurtryggingaverndarinnar í samræmi við 272. grein reglugerðar 2015/35/EB og ákvarðar hvort félagið samþykki þá skilmála og eigin áhættu sem lögð er til.

Árlega skal tryggingastærðfræðingur taka saman áhrif reynslu á útreikninga váttryggingaskuldar. Tryggingastærðfræðingur skal yfirfara forsendur þeirra útreikninga sem notaðir eru við mat á váttryggingaskuld og bera saman við reynslu. Sé kerfisbundinn munur á besta mati á váttryggingaskuld og reynslu váttryggingafélags skal gera viðeigandi breytingar á þeim tryggingastærðfræðilegu aðferðum sem notaðar eru og, ef við á, þeim forsendum sem lagðar eru til grundvallar matinu.

C.1.5 NÆMNIGREINING

Atburðir sem geta haft verulegar afleiðingar á afkomu váttryggingareksturs geta verið af ýmsum toga og hafa þær helstu verið tilgreindar hér að framan. Engu að síður er mikilvægt að vera stöðugt á varðbergi og fara yfir helstu áhættur sem geta steðjað að og munu hafa áhrif á afkomu félagsins. Þá er mikilvægt að gera sér grein fyrir umfangi áfalls og hve stórt það gæti orðið án þess að rekstur félagsins sé beinlínis í hættu.

Áhrif á gjaldþolshlutfall ef vanmat tjónaskuldar reynist vera 10% annars vegar og 20% hins vegar koma fram í eftirfarandi töflu:

Mynd 18 Gjaldþolshlutfall næmnigreining váttryggingaáhætta

Í ársreikningi félagsins eru eftirfarandi áhættur skoðaðar og áhrif breytinga á afkomu hennar:

• Tjónatiðni	+/-1%	1.274 m.kr
• Meðaltjón	+/-1%	128 m.kr
• Of/vanmat tjónaskuldar í langtímagreinum	+/-10%	1.327 m.kr
• Iðgjöld	+/-1%	180 m.kr

C.2 MARKAÐSÁHÆTTA

C.2.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Sjóvá hefur skilgreint markaðsáhættu sem áhættuna á tapi eða ófyrirséðri breytingu á verðmati á fjáreignum. Helstu áhættuþættir félagsins er hlutabréfaáhætta, vaxtaáhætta og vikáhætta.

Hlutabréfaáhætta – Áhættan er mikil lækkun hlutabréfa félagsins sem myndi hafa áhrif á afkomu og gjaldþolshlutfall félagsins. Áhrifin af mikilli lækkun á gjaldþolshlutfallið yrðu enn meiri ef erlendir markaðir myndu hækka á sama tíma, þannig að eiginfjárbinding vegna þessara sömu bréfa myndi aukast, en þróun evrópskra hlutabréfa hefur áhrif á gjaldþolskröfu vegna hlutabréfaáhætta.

Vaxtaáhætta – Áhættan er mikil breyting á virði skuldabréfa félagsins sem myndi hafa neikvæð áhrif á afkomu og gjaldþolshlutfall félagsins.

Vikáhætta – Áhættan er mikil breyting á álagi skuldabréfa umfram vaxtaferil ríkisskuldabréfa. Breytingar á álagi geta m.a stafað af umtalsverðum breytingum í áhættumati fjárfesta (e. „flight-to-quality“) þ.e. þegar fjárfestar selja eignir sem þeir telja áhættusamar (fyrirtækjaskuldabréf) og kaupa í staðinn áhættuminni eignir (ríkisskuldabréf).

C.2.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Samstæðan uppfyllir varfærnisregluna með settum fjárfestingastefnum og -reglum og verklagi sem lýtur að eftirliti og framkvæmd fjárfestingastefnu annars vegar fyrir móðurfélagið og hins vegar fyrir líftryggingafélagið. Markmið fjárfestingastefnu og reglna um eignastýringu er að stuðla að því að félögin eigi traustar og seljanlegar eignir á móti eigin tjónaskuld og að eignasöfn félaganna taki mið af áhættuvilja stjórnar og fjármagnsskipan. Reglunum er ætlað að styðja við og tryggja að fjárfestingar félagsins séu varfærnar og ábyrgar og að ákvarðanir um þær séu faglegar.

Samkvæmt fjárfestingastefnu og reglum um eignastýringu er um aðskilin eignasöfn að ræða, annars vegar fyrir móðurfélagið og hins vegar fyrir líftryggingafélagið. Eignasöfnin skulu að lágmarki innihalda auðseljanlegar eignir (laust fé, ríkisskuldabréf, sértryggt skuldabréf og önnur skuldabréf fjármálastofnana) fyrir því sem nemur 12 mánaða meðaltali eigin tjónaskuldar félaganna. Eignir sem notaðar eru til jöfnunar á eigin tjónaskuld eru allar í íslenskum krónum og í vörslu á Íslandi. Líftími skuldabréfasafns félaganna er mældur mánaðarlega fyrir móðurfélagið og ársfjórðungslega fyrir líftryggingafélagið og borinn saman við líftíma eigin tjónaskuldar hvors félags fyrir sig og kynntar fyrir stjórn.

Stjórn ákvarðar vikmörk fjárfestingastefnu fyrir fyrirfram skilgreinda eignaflokka sem endurspeglar áhættuvilja hennar og tryggir jafnframt áhættudreifingu í eignasafninu. Sjálfvirkt eftirlitskerfi heldur utan um hlítu við fjárfestingastefnu og tilkynnir frávik frá fjárfestingastefnu innan sólarhrings frá broti til áhættustjóra og starfsmanna eignastýringar. Þá tekur áhættustjóri mánaðarlega saman yfirlit yfir hlítu og kynnir fyrir stjórn.

Fjárfestinganefnd móðurfélagsins fundar að jafnaði vikulega þar sem m.a. er farið yfir markaðsaðstæður, ávöxtun eignasafnsins, stærstu breytingar frá síðasta fundi ásamt hlítu við fjárfestingastefnu til viðbótar við tilfallandi mál sem borin eru undir fjárfestinganefndar til ákvörðunar.

Fjárfestinganefnd líftryggingafélagsins fundar að jafnaði mánaðarlega þar sem m.a. er farið yfir markaðsaðstæður, ávöxtun eignasafnsins, stærstu breytingar á eignasafninu frá síðasta fundi ásamt hlítu við fjárfestingastefnu til viðbótar við tilfallandi mál sem borin eru undir fjárfestinganefndar til ákvörðunar.

Starfsmenn eignastýringar hafa ekki heimild til að fjárfesta í óskráðum eignum nema að fengnu samþykki stjórnar.

Eignir eru nánast allar skráðar á verðbréfamarkað og þar er þeirra aflað að undangenginni athugun á hlutfallslegri áhættu og ávöxtun. Að því gefnu að ekki sé um stórfelldar misfellur að ræða í verðlagningu skráðra verðbréfa þá ætti ávöxtunin að vera ásættanleg miðað við áhættu hverju sinni. Áhættan er síðan ákvörðuð með heimildum í fjárfestingastefnu um fjárfestingar í mismunandi eignaflokkum.

C.2.4 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Samþjöppunaráhættu er stýrt með dreifingu á milli eignaflokka, en skiptingin er birt í fjárfestingastefnu félagsins. Þá eru efri mörk sett á einstaka eignaflokka eftir útgefendum/mótaðilum. Einnig eru sett efri mörk um hlutfall eftir eðli fjárfestinga.

Staðalregla Solvency II metur samþjöppunaráhættu eigna félagsins. Niðurstöður útreikninga eru birtar í árs hlutareikningi þess.

C.2.5 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Eignir sem verja eiga váttryggingaskuldina skulu vera í samræmi við eðli, gjaldmiðil og líftíma hennar og er því tekið mið af vaxtanæmni. Eignir sem mæta eiga váttryggingaskuldbindingum eru skuldabréf sem gefin eru út af tryggum útgefendum. Líftími váttryggingaskuldbindinga og eigna sem mæta þeim er borinn saman mánaðarlega. Þá er leitast við að lágmarka greiðslufallsáhættu og áhættuna á að virði eigna haldi ekki í við verðlag með háu hlutfalli ríkistryggðra eigna og háu hlutfalli verðtryggðra eigna eða eigna með breytilegum vöxtum. Eignir sem mæta eiga váttryggingaskuld skulu vera í samræmi við eðli og líftíma váttryggingaskuldbindinga.

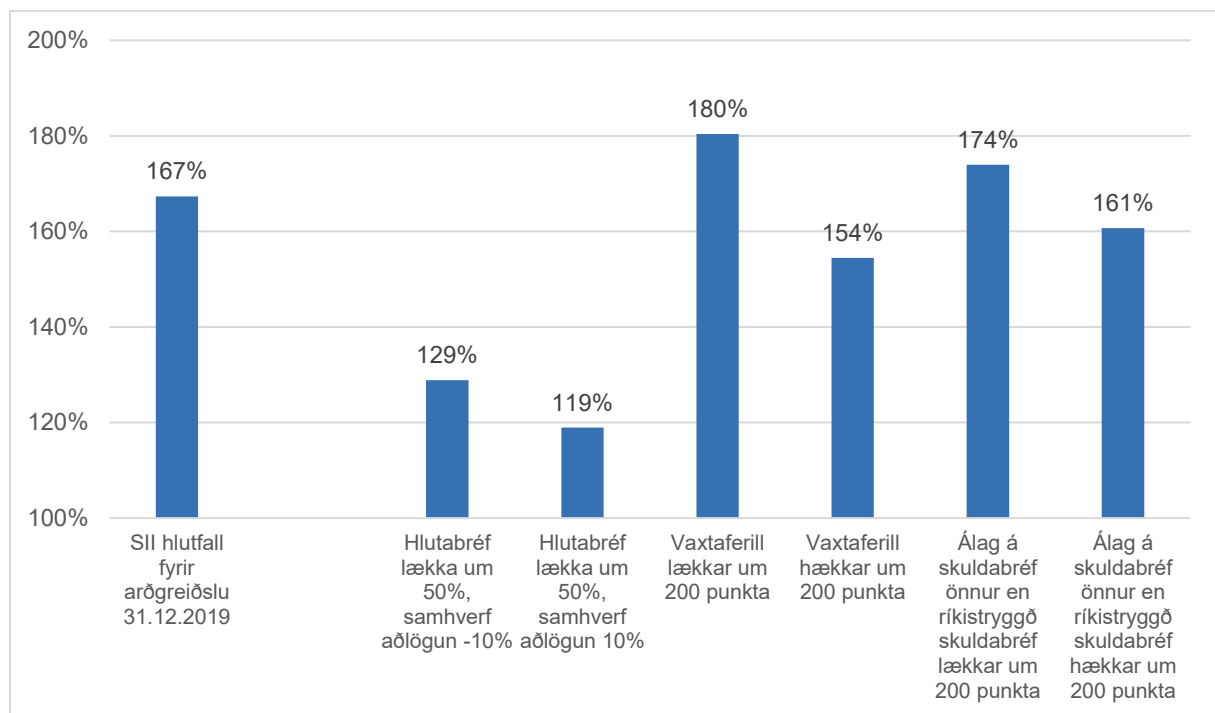
Ekki er heimilt að fjárfesta í öðrum eignaflokkum en þeim sem eru tilgreindir í fjárfestingarstefnu félagsins. Sé fjárfest í verðbréfasjóði, samlagshlutafélagi, fagfjárfestasjóði eða öðru félagsformi utan um fjárfestingar, skulu undirliggjandi eignir þess ráða hvort fjárfestingin falli undir fjárfestingarstefnu og þá í hvaða eignaflokk.

Sjálfvirkt eftirlitskerfi heldur utan um hlítu við fjárfestingastefnu og tilkynnir frávik frá fjárfestingastefnu innan sólahrings frá broti til áhættustjóra og starfsmanna eignastýringar. Þá tekur áhættustjóri mánaðarlega saman yfirlit yfir hlítu og kynnir fyrir stjórn.

Regluleg upplýsingagjöf til stjórnar er mikilvægur þáttur í vöktun áhættu. Mánaðarlega fær stjórn skýrslur frá forstöðumanni eignastýringar og áhættustjóra.

C.2.6 NÆMNIGREINING

Fyrir neðan má finna mynd sem sýnir áhrif mismunandi sviðsmynda á gjaldþolshlutfall félagsins. Öll áföll voru skoðuð ein og sér þ.e. gert var ráð fyrir að allt annað myndi haldast óbreytt (einföldun). Bersýnilegt er að í öllum sviðsmyndum helst félagið yfir lögbundu markmiði um gjaldþolshlutfall (100%).

Mynd 19 - Gjaldþolshlutfall næmnigreining markaðsáhættu

C.3 KRÖFUÁHÆTTA

C.3.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Kröfuáhætta (útlánaáhætta, e. credit risk): Hætta á tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu sem stafa af sveiflum í láns hæfi útgefanda verðbréfa, mótaðila og annarra sem vátryggingafélög eiga kröfu á. Undir kröfuáhættu fellur mótaðilaáhætta, vikáhætta og samþjöppun markaðsáhættu.

Mótaðilaáhætta vegna fjárfestinga er áhætta sem getur skapast vegna taps eða breytinga á gjaldþolskröfu vegna gjaldþrots eða sveiflna í láns hæfismati mótaðila.

Mótaðilaáhætta vegna endurtrygginga er áhætta á að fjárhagslegur styrkur endurtryggjenda sé ekki nægur til að standa við skuldbindingar.

Áhætta vegna endurtryggingaverndar getur skapast ef einn einstakur tjónsatburður setur fjárhagslegan styrkleika félagsins í hættu.

Sjóvá hefur skilgreint samþjöppunaráhættu sem áhættuna á að of mikil samþjöppun í váttryggingastofni eða eignasafni útsetji félagið fyrir óhóflegri áhættu. Áhættan getur verið fólgin í mismunandi fjármálagerningum og váttryggingasamningum á sama aðila eða aðila sem eru með samleita áhættu.

C.3.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Fjallað er um mótaðilaáhættu vegna fjárfestinga í kafla C.2.

Áhættan vegna endurtrygginga er milduð með að skipta eingöngu við endurtryggjendur með fjárhagslegan styrkleika að lágmarki A- samkvæmt mati S&P. Þá er skuldbindingum dreift með fjölda og þátttökuhlutdeild í huga.

Samþjöppunaráhættu vegna váttrygginga er stýrt með viðtæku framboði váttrygginga fyrir einstaklinga og atvinnurekstur, bæði í líf- og skaðatryggingum. Mikilvægt er að ná tilteknum fjölda innan hvernar váttryggingagreinar svo áhætta dreifist nægjanlega. Sjá nánar í kafla C.1.3.

Fjárfestingastefna Sjóvár á að stýra samþjöppunaráhættu vegna fjárfestinga en áhættan er að félagið hafi mikilla fjárhagslegra hagsmuna að gæta gagnvart einum einstökum aðila eða tengdum aðilum. Áhættan getur verið fólgin í mismunandi fjármálagerningum og váttryggingasamningum á sama aðila eða aðila sem eru með samleita áhættu. Sjá nánar um stýringu samþjöppunaráhættu fjárfestinga í kafla C.2.

C.3.3 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Stærstu kröfuáhættur sem Sjóvá er útsett fyrir er lækkun á lánsþæfismati banka sem hefði bein áhrif á gjaldþolskröfu. Sjóvá notar endurtryggingavernd til áhættuvarna og semur aðeins við endurtryggjendur með hátt lánsþæfismati til að tryggja að enginn einn einstakur tjónsatburður geti sett fjárhagslegan styrkleika í hættu. Ef frá er talið stórt hlutabréfaáfall sem nefnt er í markaðsáhættukaflanum er það mat Sjóvár að enginn einn viðskiptavinur/mótaðili geti sett fjárhagslegan styrkleika í hættu.

Vikáhættu í fjárfestingum er haldið innan hóflegra marka að mati félagsins með heimildum til fjárfestinga í skuldabréfum sem ekki eru með ríkisábyrgð í fjárfestingastefnu. Vikáhætta er lítil hluti af markaðsáhættu félagsins og skýrist að mestu af vikáhættu vegna sértryggðra skuldabréfa sem talin eru áhættulítill.

C.3.4 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

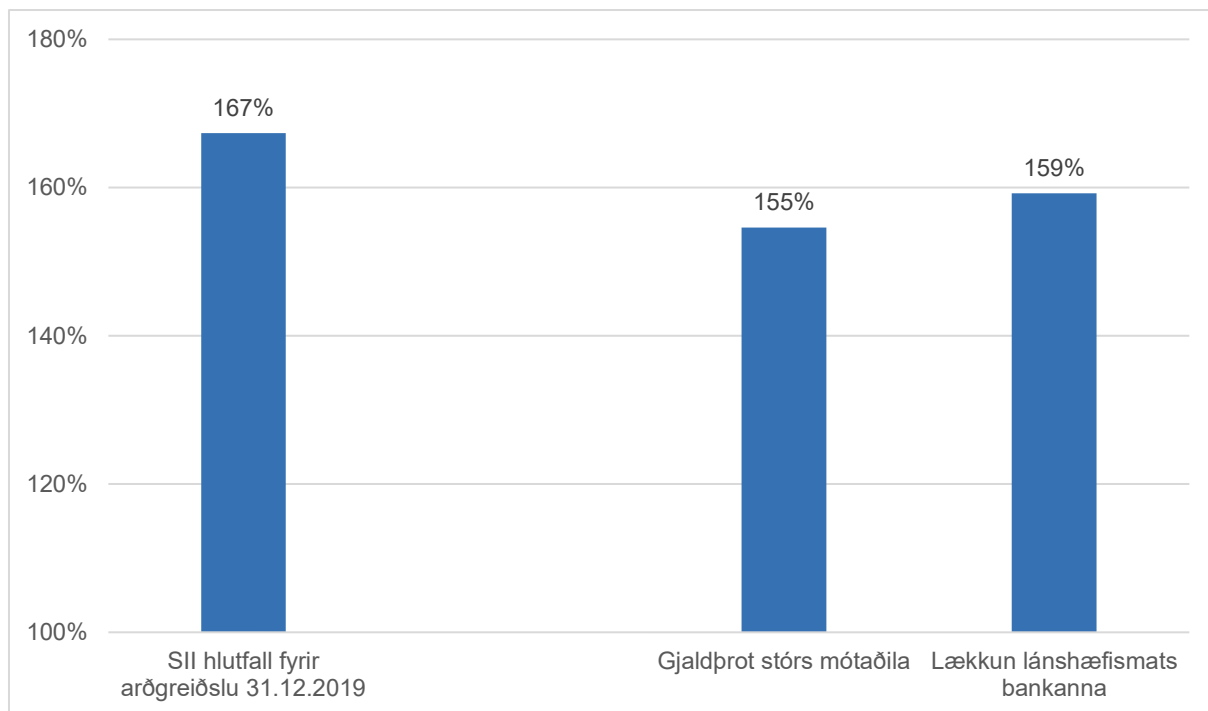
Allir endurtryggjendur skulu hafa lánsþæfiseinkunn ekki lægri en A- hjá S&P. Allar undanþágur frá því þarf Áhættu- og öryggisnefnd að samþykkja. Sérstök áhersla er lögð á að kortleggja allar samáhættur, þ.e. heildar váttryggingarfjárhæð sem tengjast geta í sama atburð, þannig að öruggt sé að keypt verði endurtryggingarvernd innan sjálfvirkra samninga eða sem sérendurtryggð áhætta. Sérstaklega skal gæta að undanþágum í sjálfvirkum endurtryggingarsamningum og að samræmi sé við váttryggingarskilmála félagsins sem og að allir hagsmunaðilar (Viðskiptapróun, Sala og ráðgjöf) séu upplýstir um þær breytingar sem kunna að verða.

Áhættu- og öryggisnefnd tekur afstöðu til tilboða um endurtryggingar ásamt því að fara yfir álit tryggingastærðfræðings á gæðum endurtryggingaverndarinnar í samræmi við 272. grein reglugerðar 2015/35/EB og ákvarðar hvort félagið samþykki þá skilmála og eigin áhættu sem lagt er til.

Lýsing á áhættuvörnum og vöktun tengt fjárfestingum má finna í kafla C.

C.3.5 NÆMNIGREINING

Fyrir neðan má finna mynd sem sýnir áhrif mismunandi sviðsmynda á gjaldþolshlutfall félagsins. Öll áföll voru skoðuð ein og sér þ.e. gert var ráð fyrir að allt annað myndi haldast óbreytt (einföldun). Bersýnilegt er að í öllum sviðsmyndum helst félagið yfir lögbundu markmiði um gjaldþolshlutfall (100%).

Mynd 20 - Gjaldþolshlutfall næmnigreining kröfuáhætta

C.4 LAUSAFJÁRÁHÆTTA

C.4.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Sjóvá skilgreinir lausafjárahættu sem áhættuna á að félagið hafi ekki yfir tiltækum fjármunum að ráða eða geti selt eignir í tæka tíð til að mæta skuldbindingum þegar við á. Lausafjárahætta er annars vegar í tengslum við innstæður sem skilgreindar eru til daglegs rekstrar og hins vegar í tengslum við seljanleika fjárfestinga.

Lausafjárstefna félagsins í tengslum við innstæður miðar að því að tryggja fullnægjandi lausafé til þess að standa undir rekstri og tjónum hvers mánaðar og tryggja fullnægjandi ávöxtun þess fjármagns sem umfram er. Stór óvæntur tjónsatburður eða óvænt aukin tjónatíðni á stuttum tíma getur aukið lausafjárbörf.

C.4.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Skráð verklag tryggir að stýring lausafjár byggir á daglegum og mánaðarlegum áætlunum um inn- og útgreiðslur. Mánaðarlega er fundað um lausafjármál og ákvarðanir teknar um flutning fjár til eða frá fjárfestingum til að tryggja nægilegt lausafé.

Daglegar áætlanir eru til um inn- og útgreiðslur og skilgreindir hafa verið áhættumæliskvarðar varðandi lausafjárahættu. Samkvæmt fjárfestingastefnu skulu eignasöfn að lágmarki innihalda auðseljanlegar eignir (laust fé, ríkisskuldabréf, sértryggt skuldabréf og önnur skuldabréf fjármálastofnana) fyrir því sem nemur 12 mánaða meðaltali eigin tjónaskuldar félaganna.

C.4.3 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Sjóvá er ekki útsett fyrir mikilli lausafjárahættu sökum þess hve stór hluti eignasafnsins er í auðseljanlegum eignum. Þá eru ákvæði í endurtryggingasamningum um tímamörk greiðslu þess hluta tjóna sem fellur á endurtryggjendur. Þessi ákvæði draga verulega úr lausafjárahættu Sjóvár.

C.4.4 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Stefna félagsins er að Sjóvá geti auðveldlega selt fjárfestingar til að standa undir óvæntri lausafjárbörf ef þurfa þykir. Félagið setur sér það markmið að eiga í það minnsta auðseljanlegar eignir fyrir því sem

nemur 12 mánaða meðaltali eigin tjónaskuldar félagsins. Í fjárfestingastefnu er skilgreint hvaða eignir teljast auðseljanlegar.

C.5 REKSTRARÁHÆTTA

C.5.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Sjóvá skilgreinir rekstraráhættu sem áhættu vegna ófullnægjandi eða gallaðra kerfa, vegna starfsmanna eða annarra innri eða ytri þátta sem leitt geta til fjárhagslegs taps eða verulegra rekstrartruflana. Rekstraráhætta Sjóvár er samsett úr nokkrum þáttum; þ.e. stefnumótunaráhættu, starfsmannaáhættu, áhættu sem skapast vegna upplýsingakerfa eða upplýsingaleka, lagalegrar áhættu og orðsporsáhættu.

C.5.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Stefnumótun og markmiðasetning er unnin árlega samkvæmt skráðu verklagi. Ákvarðanatataka og áætlanagerð skal vera í samræmi við stefnumótun og jafnframt taka mið af breytingum á mörkuðum.

Skráðu verklagi er fylgt við ráðningar og brotthvarf starfsmanna. Félagið er með jafnlaunavottun samkvæmt staðlinum ÍST 85:2012 og mælir reglulega starfsánægju. Lögð er rík áhersla á fræðslu og þjálfun, meðal annars til að auka áhættumeðvitund og hlítungu við lög og reglur.

Sjóvá er með vottun samkvæmt alþjóðlega staðlinum ISO 27001:2013 um stjórnun upplýsingaöryggis. Einnig uppfyllir félagið kröfur leiðbeinandi tilmæla FME nr. 1/2019 vegna áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila.

Regluvörður, ásamt lögfræðipjónustu, hefur eftirlit með breytingum á lögum og reglum sem áhrif geta haft á félagið. Regluvörður ber ábyrgð á að upplýsa framkvæmdastjórn og aðra hagsmunaaðila um allar laga- og reglugerðarbreytingar eftir þörfum.

Til að draga úr orðsporsáhættu hefur Sjóvá m.a. sett sér verklag varðandi samskipti við fjölmiðla. Allar ábendingar frá viðskiptavinum eru skráðar og brugðist er við þeim.

Stærstu rekstraráhættur Sjóvár tengjast ófyrirséðum tölvuinnbrotum eða kerfisbilunum sem og áhættu í daglegum rekstri. Sjóvá hefur lágmarkað áhættuna með ýmsum hætti, t.a.m. með því að hafa skráð verklag skýrt, en jafnframt með frávikaskráningu og með úttektum innri og ytri aðila. Sjóvá hlaut vottun árið 2014 á upplýsingaöryggi samkvæmt ISO/IEC 27001 staðlinum og hefur haldið þeirri vottun viðárlega síðan.

C.6 AÐRAR ÁHÆTTUR

C.6.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Öll svið félagsins framkvæma reglulegar áhættugreiningar þar sem farið er yfir helstu áhættur sviðsins, þær greindar, metnar og skoðað hvað gert er til að draga úr því að þær verði virkar.

Sjóvá hefur skilgreint eiginfjárahættu sem áhættunni á að magn og gæði eiginfjár sé ekki nægilegt til þess að mæta skuldbindingum og ófyrirséðum áföllum. Stjórnir Sjóvár og Sjóvár lífs setja sér stefnu um áhættuvilja fyrir gjaldþolshlutföll samkvæmt staðalreglu Solvency II.

C.6.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Gjaldþolshlutfall samkvæmt staðalreglu er reiknað í það minnsta ársfjórðungslega. Í það minnsta árlega er eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA) framkvæmt en þar er meðal annars lagt eigið mat á heildargjaldþolsþörf. Álagspróf eru eftir atvikum unnin við ársfjórðungsuppgjör og í tengslum við eigið áhættu- og gjaldþolsmat.

C.6.3 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Sjóvá er fullfjármagnað með eigin fé. Allir gjaldþolsliðir sem mæta eiga gjaldþolskröfu flokkast í eiginfjárbátt 1. Á það einnig við um aðra viðurkennda kjarnaeginfjárliði sem mæta eiga kröfu um lágmarksfjármagn. Sjóvá er ekki útsett fyrir mikilli eiginfjárahættu.

D Mat á gjaldþolsstöðu

D.1 EIGNIR

Sjóvá samstæðan styðst að mestu við markaðsverð eða mat utanaðkomandi aðila á fjárfestingum en þar sem mat félagsins vikir verulega frá mati umsjónaraðila fjárfestinganna eða langt er um liðið síðan armslengdarviðskipti áttu sér stað, styðst félagið við markaðsverð sambærilegra fjárfestinga sem skráð er í kauphöll. Matið er unnið af eignastýringu félagsins og sent fjárfestinganefnd og endurskoðunarnefnd til umfjöllunar og samþykktar.

EIGNIR	Solvency II	IFRS	Mismunur
Óefnislegar eignir	0	2	-2
Viðskiptavild	0	244	-244
Rekstrarfjármunir	402	402	0
Skatteign	3	3	0
Fjárfestingar	36.545	36.549	-3
Ríkisskuldabréf	9.256	9.255	1
Fyrirtækjaskuldabréf	1.139	1.791	-652
Skráð hlutabréf	12.423	11.880	543
Óskráð hlutabréf	10.485	11.211	-725
Sjóðir	3.242	2.412	830
Handbært fé	973	969	3
Hlutdeildarsjóðir með ábyrgð líftryggingataka	4.539	4.539	0
Endurtryggingaeignir	1.417	1.417	0
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	6.463	6.463	0
Leigugeign	395	395	0
Eigin bréf	733	0	733
SAMTALS	51.471	50.984	487
SKULDIR			
Vátryggingaskuld	26.681	27.599	-918
Hlutdeildarsjóðir með ábyrgð líftryggingataka	4.539	4.539	0
Leiguskuld	405	405	0
Skattur til greiðslu	184	0	184
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	2.147	2.147	0
SAMTALS	33.955	34.690	-734
EIGNIR UMFRAM SKULDIR	17.516	16.294	1.222

Mynd 21 - Efnahagsreikningur 31.12.2019

Mismunur eigna og skulda:

EIGNIR:

Óefnislegar eignir: Hér er um að ræða hugbúnað, bókfært verð hans í árslok 2019 er 2,8 m.kr en afskriftir á árinu námu kr. 3,1 m.kr. Óefnislegar eignir teljast alla jafna ekki til eigna í Solvency II.

Viðskiptavild: Viðskiptavild samstæðunnar er vegna kaupa á líffryggingarekstri hennar. Óefnislegar eignir teljast ekki til eigna í Solvency II.

Fjárfestingar: Virði eigna í fjárfestingum er í heildina það sama í IFRS og Solvency II fyrir utan lítilsháttar gengismun sem orsakast af mismunandi gengisskráningum milli vörsluaðila. Fyrir Solvency II er notast við vegið meðaltalsgengi fjárfestinga. Innbyrðis flokkun eigna getur þó verið mismunandi sem útskýrir að langstærstum hluta mismuninn á milli einstakra fjárfestingaflokka.

Eigin hlutabréf koma fram í eignahlíð efnahagsreiknings í Solvency II en teljast þó ekki með í gjaldþoli.

SKULDIR:

Vátryggingaskuld: Munur á vátryggingaskuld liggur í iðgjaldaskuld en hún er önnur í Solvency II. Þar er um að ræða vænt greiðsluflæði skuldbindinga vegna þeirra iðgjalda sem félagið hefur samþykkt og skuldbundið sig vegna og áætlaður hagnaður þeirra. IFRS iðgjaldaskuld reiknast sem sá hluti bókfærða iðgjalda á árinu sem tilheyrir vátryggingatímabili á næsta ári.

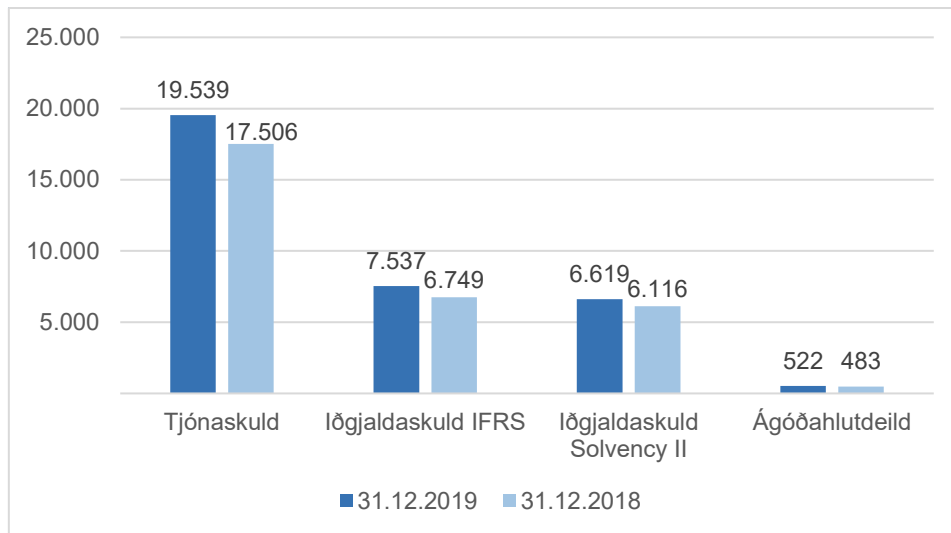
Skattur til greiðslu: Vegna þess hvernig iðgjaldaskuld er reiknuð í Solvency II þar sem framtíðarhagnaður reiknast til lækkunar á iðgjaldaskuld reiknast einnig skattur á ætlaðan hagnað og er færður sem skattskuldbinding í efnahagsreikningi Solvency II

Ekki stendur til að breyta matsaðferðum á eignum.

D.2 VÁTRYGGINGASKULD

Vátryggingaskuld samanstendur af tjónaskuld, iðgjaldaskuld og ágóðaskuld. Samkvæmt reglum Solvency II skal núvirða vátryggingaskuldina og styðjast við vaxtaferil sem gefinn er út af EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority). Tjónaskuldin er stærstur hluti vátryggingaskuldarinnar og ber að reikna hana þannig að hún skuli vera nægileg að meðaltali (e. Best Estimate) til að standa undir tjónum þeim sem tilheyra liðnu tímabili. Aðferðin byggir á því að meta vænt gildi eða meðaltal (líkindafræðilegt vegið meðaltal) á núvirtu greiðsluflæði fyrir núverandi skuldbindingar, dreift yfir uppgjörstímabil samningsins. Auk besta mats er reiknað áhættuálag sem er sú fjárhæð sem ásamt besta mati er ætlað að tryggja að vátryggingaskuld samsvari þeirri fjárhæð sem gera má ráð fyrir að önnur vátryggingafélög áskilji við að taka að sér og standa við þær skuldbindingar sem vátryggingaskuld er ætlað að mæta. Áhættuálag er skilgreint sem sá fjármagnskostnaður við að leggja til eigið fé til jafns við þá gjaldþolskröfu sem nauðsynleg er til að standa undir vátryggingaskuldbindingum á uppgjörstíma þeirra. Í árslok var það 941 m.kr. og er hluti af tjónaskuld. Þá skal áætla uppgjörskostnað sem ákveðið álag á skuldina en það er sá kostnaður sem þarf til að gera upp þau tjón sem áætlað er fyrir í tjónaskuldinni.

Vátryggingaskuld Sjóvár í árslok 2019 er 26.681 m.kr. (27.599 m.kr. skv. IFRS) og 24.104 m.kr. (24.738 m.kr. skv. IFRS) m.kr. í árslok 2018. Skipting kemur fram í eftirfarandi töflu:

Mynd 22 - Vátryggingaskuld 2019 og 2018

Vöxtur í vátryggingaskuld er í samræmi við vöxt iðgjalda. Í iðgjaldaskuld IFRS er sá hluti iðgjalda færður sem búið er að bókfæra en iðgjöldin gilda fyrir vátryggingatímabil sem ekki er hafið á uppgjörstigi. Iðgjaldaskuld í Solvency II er besta mat áætlaðs greiðsluflæðis vegna þeirra skuldbindinga sem félagið hefur gert við vátryggingataka um áramót fyrir þann tíma sem ekki er hafið á uppgjörstigi og núvirði þess reiknað. Stuðst er við áætlað samsett hlutfall eftir greinaflokkum. Munur á milli uppgjörsaðferða kemur fram í töflu hér að neðan.

Iðgjaldaskuld Solvency II er metin með eftirfarandi einföldun:

$$BE = CR \cdot VM + (CR - 1) \cdot PVFP + AER \cdot PVFP$$

- CR (e. combined ratio) stendur fyrir vænt samsett hlutfall. Notast er við samsett hlutfall úr áætlunum stjórnar.
- VM (e. volume measure) stendur fyrir iðgjaldaskuld IFRS (e. unearned premium reserve).
- PVFP (e. present value of future premium) framtíðariðgjöld. Framtíðariðgjöldin eru nálgðu með bókfærðum iðgjöldum tvo mánuði fram í tímann. Framtíðariðgjöldin eru núvirt með greiðsluferli tjónaskuldar.
- AER (e. acquisition expense ratio) sölu og yfirtökukostnaður. Er settur sem 0 þar sem kostnaðurinn er innifalinn í samsetta hlutfallinu.

Sjá nánari útlitun á útreikningi í leiðbeiningum EIOPA: Guidelines on the valuation of technical provisions.

Væntur hagnaður innifalinn í framtíðariðgjöldum (e. expected profit in future premium) er metinn með $(CR - 1) \cdot PVFP$.

Aðferðin gefur mismunandi útkomu eftir greinaflokkum. Fer það eftir væntu samsettu hlutfalli eins og það er í samþykktari áætlun félagsins. Hlutfallslega er það hæst í greinaflokkum Sjóvá-líf en þar er samsett hlutfall lægra en þekkist í skaðatryggingafélaginu. Mismunur kemur fram í eftirfarandi töflum (m.kr.)

Greinaflokkur	Solvency II	IFRS	Mismunur
Alm slysa- og sjúkratr	307	336	-29
Atvinnuslysatr	129	107	21
Ábyrgðartr	331	312	19
Eignatr	964	1.409	-445
Frjálsar ökuttr	1.130	1.298	-169
Greiðslu- og efndatr	0	4	-4
Lögb ökutækjatr	3.237	3.035	202
Sjó-, flug og farmtr	24	67	-43
Sjúkrakostnaðartr	4	5	0
Heilsutr (líf)	327	529	-202
Líftr	166	434	-268
Samtals	6.619	7.537	-918

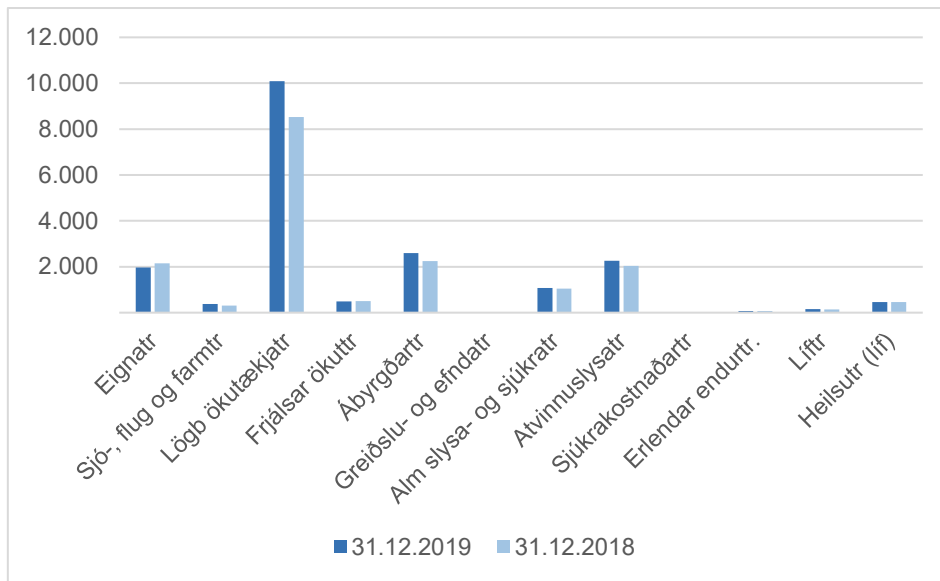
Mynd 23 – Samanburður á iðgjaldaskuld Solvency II og iðgjaldaskuld IFRS

Ágóðahlutdeild er sá hluti iðgjalda sem áætlað er að muni greiðast til baka til tjónlausra viðskiptavina en það er hluti af vildarkerfi Sjóvárs.

Við útreikning á tjónaskuld er safninu skipt í einsleita áhættuflokka sem eru samkvæmt Solvency II flokkun sem FÍT (Félag íslenskra tryggingastærðfræðinga) gaf út og er tjónaskuld reiknuð fyrir hvern flokk fyrir sig. Tjónaskuld helstu flokkanna og áhættuálags í árslok 2018 og 2019 sjást í töflu hér að neðan og mynd 24.

Greinaflokkur	Tjónaskuld	Áhættuálag	Samtals
Alm slysa- og sjúkratr	1.714	63	1.777
Atvinnuslysatr	339	14	353
Ábyrgðartr	8.409	485	8.894
Eignatr	366	24	390
Erlendar endurtr.	1.352	126	1.478
Frjálsar ökuttr	0	0	0
Greiðslu- og efndatr	683	53	736
Lögb ökutækjatr	1.788	111	1.898
Sjó-, flug og farmtr	5	0	5
Sjúkrakostnaðartr	66	3	70
Heilsutr (líf)	135	22	157
Líftr	421	40	460
Samtals	15.278	941	16.219

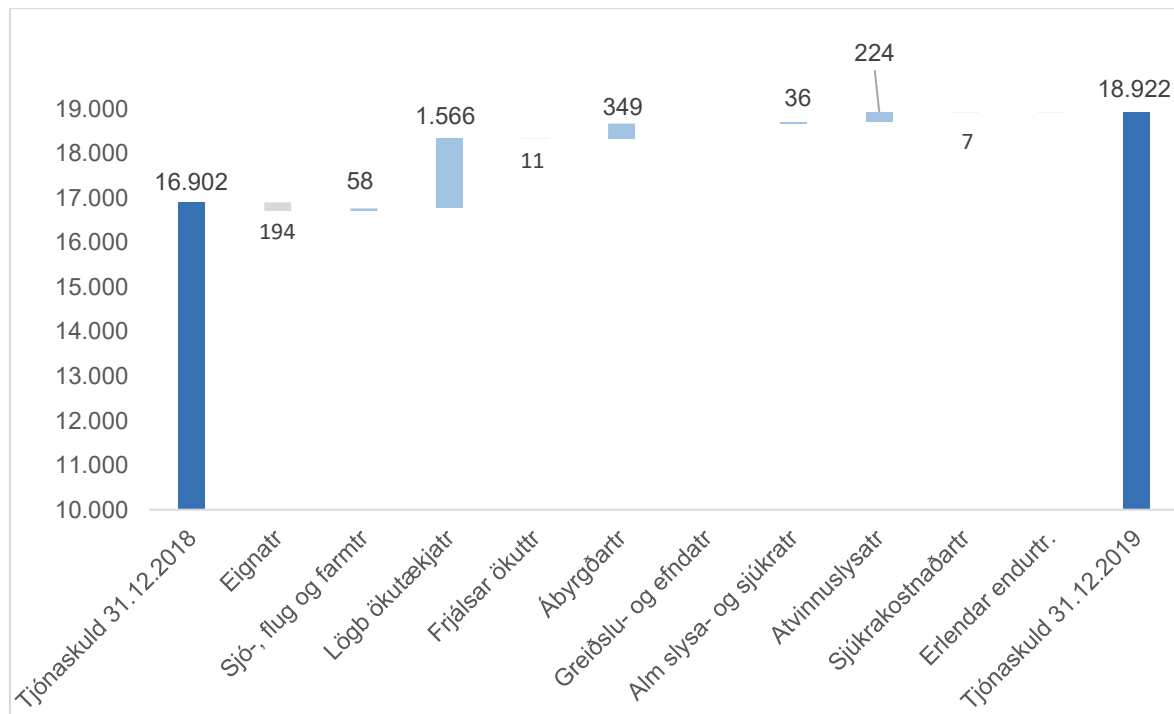
Mynd 24 – Tjónaskuld og áhættuálag eftir greinarflokkum m.v. 31.12.2019

Mynd 25 - Tjónaskuld í m.kr. 31.12.2019 og 31.12.2018

Tjónaskuldin hefur hækkað á milli ára í flestum greinaflokkum en langmesta hækkunin er í stærsta greinaflokknum, lögboðnum ökutækjatrýggingum. Mikil stækkun greinaflokksins undanfarin ár endurspeglast í aukinni tjónaskuld en töluverðan tíma getur tekið að gera upp slysatjón ökutækjatrýgginga. Tjónaskuldin er núvirt og hefur lækkun vaxta á árinu leitt til hækkunar tjónaskuldar tjóna eldri ára.

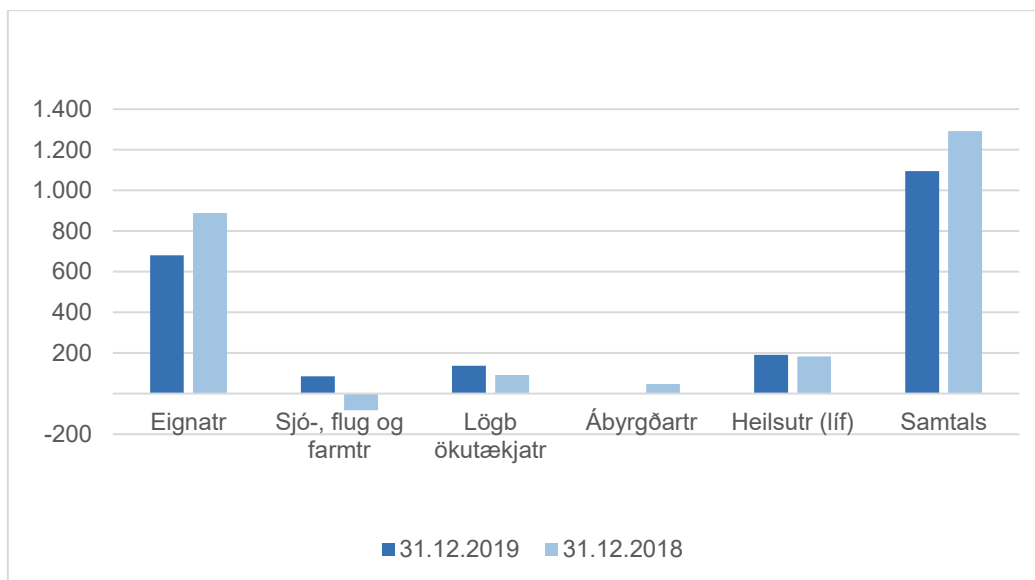
Helsta óvissa í tjónaskuld er að einstök tjón þróist öðru vísi en fyrri útreikningar gerðu ráð fyrir. Þá getur alltaf verið ákveðin óvissa í áætlun stærri einstakra tjóna sem áhrif hefur á þróun tjónaskuldarinnar. Þá er áætluð verðbólga í væntu greiðslufæði sem getur þróast öðruvísi en áætlað var sem og breytingar á vöxtum. Óvissan er þó einna mest í nýjustu tjónstímabilunum sem geta þróast á annan máta en þau ár sem liggja til grundvallar útreikningum og spár um niðurstöður byggja á. Þá er enn töluvert um orðin en ótilkynnt tjón sem geta þróast öðruvísi en sett er í áætlun.

Mynd 26 – Helstu breytingar á tjónaskuld félagsins eftir greinaflokkum

Tjónaskuld í reikningsskilum er sú sama og stuðst er við í gjaldpólsútreikningum. Ekki er stuðst við aðlögun vegna óstöðugleika (e. volatility adjustment).

Hluti endurtryggjenda í tjónaskuld hefur lækkað og munar þar mestu um lækkun tjónaskuldar í eignatryggingum. Þar urðu stór brunatjón á árinu 2018 sem að hluta til eru greidd af endurtryggjendum félagsins og uppgjör þeirra tjóna hafa verið í vinnslu á árinu 2019. Hluti endurtryggjenda í tjónaskuld sést á mynd 27.

Mynd 27 - Hluti endurtryggjenda í tjónaskuld í 31.12.2019 og 31.12.2018

D.3 AÐRAR SKULDIR

Ekki er um að ræða aðrar skuldir en váttryggingaskuld þar sem gert er sérstakt mat í gjaldpólsstöðu. Virði annarra skulda er það sama og í efnahagsreikningi.

D.4 AÐRAR MATSÆÐFERÐIR

Ekki er notast við aðrar matsæðferðir við mat á gjaldpóli en notað er í reikningsskilum og er því ekki um neinn mismun að ræða.

D.5 AÐRAR UPPLÝSINGAR

Ekki um aðrar veigamiklar upplýsingar að ræða við mat á eignum og skuldum vegna gjaldpólsstöðu en fram hafa komið í köflum D.1-D.4.

E Eiginfjárstýring

E.1 GJALDPÓL

Markmið eiginfjárstýringar er að tryggja að ávallt séu nægjanlegar eignir til að mæta gjaldpolskröfu með ásættanlegu öryggisálagi. Gjaldpolskrafa er reiknuð í það minnsta ársfjórðungslega og hafa stjórnir félaganna sett sér áhættuvilja um gjaldpolslutfall sem stýrt er eftir. Í það minnsta árlega er eigið áhættu- og gjaldpolsmat (ORSA) framkvæmt samhliða því að rekstaráætlun er unnin og sýn til þriggja ára sett fram.

Stjórn Sjóvár og fjárfestinganefnd hafa eftirlit með að unnið sé samkvæmt samþykktri fjárfestingastefnu. Stjórn Sjóvár lífs hefur eftirlit með að unnið sé samkvæmt samþykktri fjárfestingastefnu þess félags. Tryggingastærðfræðingur sér um útreikning á gjaldpolskröfu og er áhættustjóri ábyrgur fyrir því að stjórn sé upplýst um frávik frá fjárfestingastefnu og niðurstöður útreikninga.

Allir gjaldpolsliðir sem mæta eiga gjaldpolskröfu flokkast í eiginfjárbátt 1. Á það einnig við um aðra viðurkennda kjarnaefnir sem mæta eiga kröfu um lágmarksfjármagn. Eina undantekning þar á er í þeim tilfellum sem um skatteign er að ræða en hún fellur ekki undir eiginfjárbátt 1. Fjárhæð skatteignar er alla jafna óveruleg.

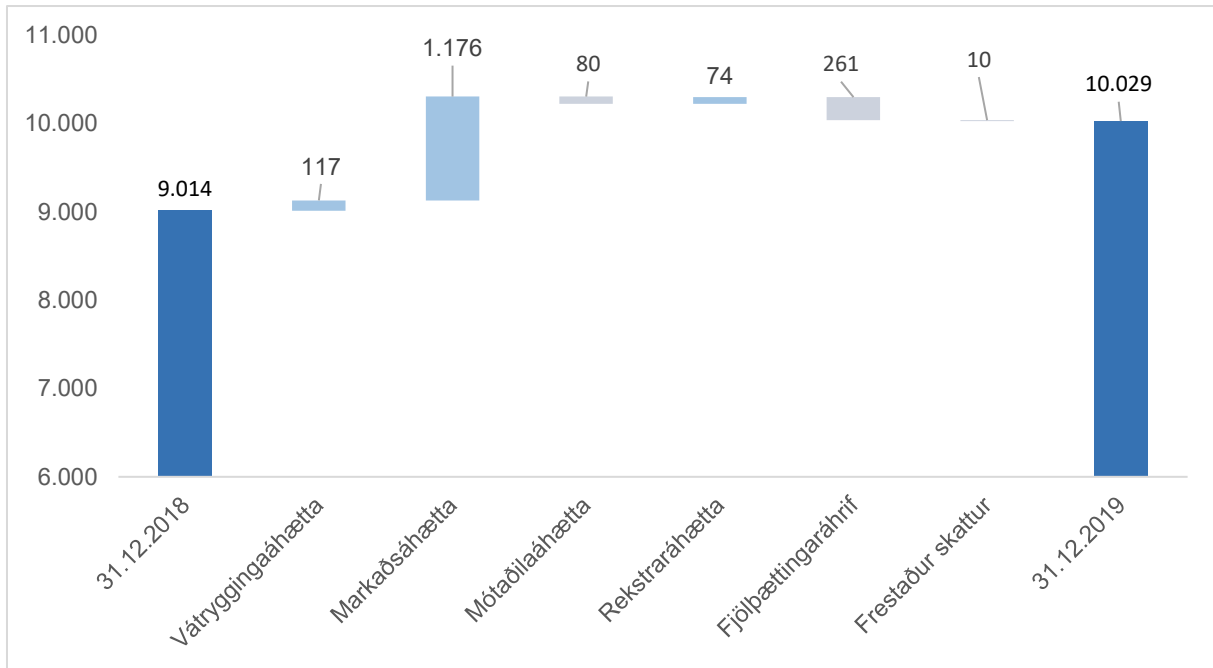
Félagið stefnir á að gefa út víkjandi skuldabréf fyrir allt að 1.000 m.kr. og ef af verður mun allt að 1.000 m.kr. flokkast undir eiginfjárbátt 2 (Tier 2).

Eigið fé	Eigið fé samtals	Tier 1	Tier 1-bundið	Tier 2	Tier 3
Hlutfé	1.347	1.347	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutfjár	6.349	6.349	-	-	-
Óráðstafað eigið fé	7.147	7.147	-	-	-
Víkjandi skuldabréf	-	-	-	-	-
Gjaldpól til móts við gjaldpolskröfu, SCR	14.843	14.843	-	-	-
Gjaldpól til móts við lágmarksgjaldpolskröfu, MCR	14.843	14.843	-	-	-
Fyrirhuguð arðgreiðsla	1.940	1.940	-	-	-
Gjaldpól	16.783	16.783	-	-	-
Eigin bréf	733	733	-	-	-
Eignir umfram skuldir SII	17.516	17.516	-	-	-

Mynd 28 – Niðurbrot og flokkun eigin fjár m.v. árslok 2019

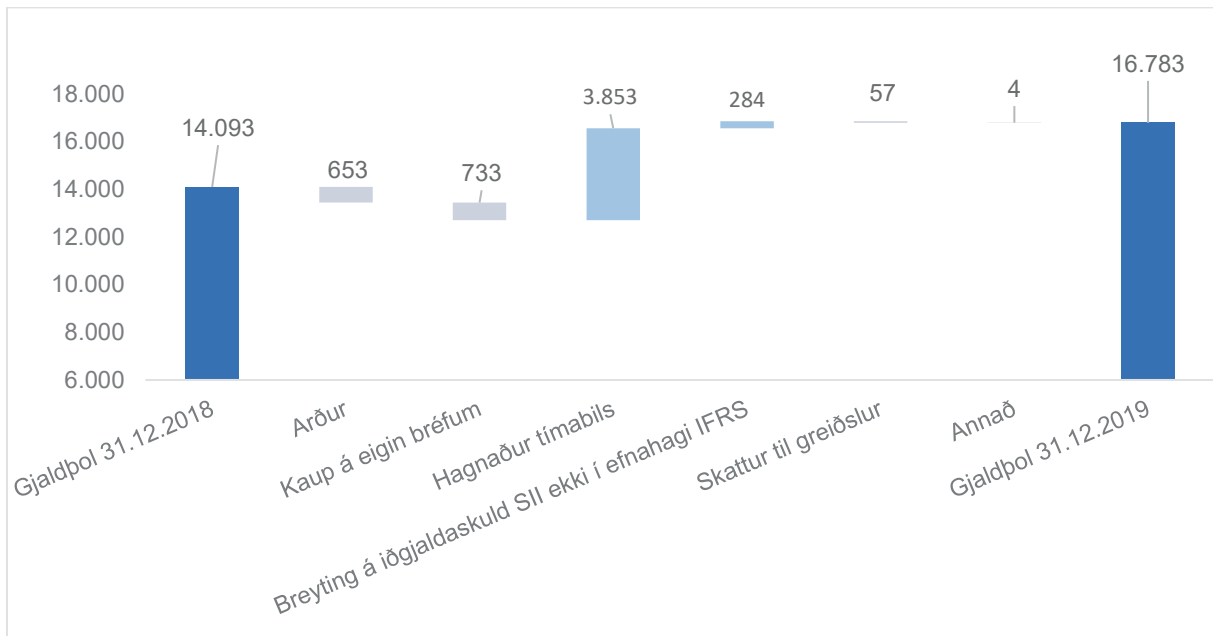
Ofangreind tafla sýnir skiptingu eigin fjár félagsins í flokka og upphæðir. Eins og sést í töflunni flokkast allir gjaldpolsliðir í eiginfjárbátt 1 m.v. árslok 2019 og hefur því engin breyting átt sér stað á árinu.

Gjaldpolskrafa félagsins hækkaði á árinu í samræmi við auknar eignir og stækkandi vátryggingastofn. Þeir þættir sem höfðu áhrif á gjaldpolskröfuna koma fram í eftirfarandi töflu:

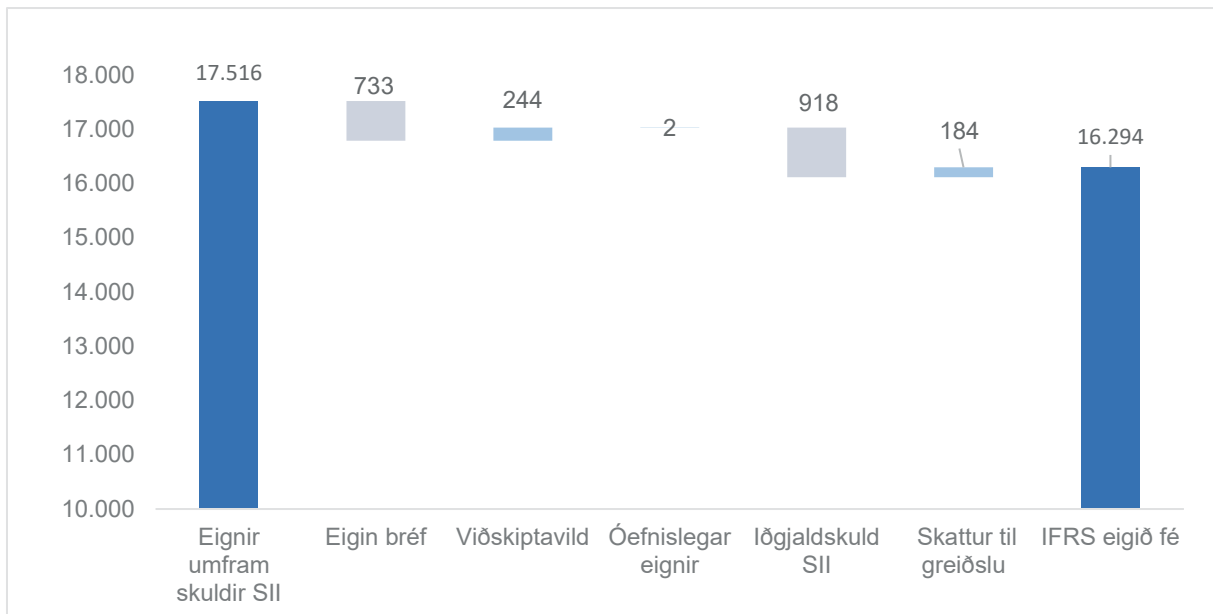
Mynd 29 – Þróun gjaldpólskröfu (í m.kr.) milli ársloka 2018 og 2019

Gjaldpól félagsins er mun sterkara í árslok 2019 eða kr. 16.783 (fyrir áætlaða arðgreiðslu) m.kr í samanburði við 14.093. m.kr árslok 2018 og má sjá í eftirfarandi mynd hvaða þættir höfðu áhrif á gjaldpólið. Arðgreiðsla ársins vegna uppgjörsársins 2018 kom til lækkunar á gjaldpóli á meðan hagnaður ársins 2019 kom til hækkunar. Gjaldpólið hækkaði vegna lækkunar á iðgjaldaskuld SII vegna væntinga um betri afkomu á árinu 2020.

Mynd 30 - Þróun gjaldpóls (í m.kr.) milli ársloka 2018 og 2019

Munur er á gjaldpóli félagsins og eigin fé samkvæmt IFRS og koma þeir liðir fram í eftirfarandi mynd;

Mynd 31 – Brú sem lýsir eignum umfram skuldir samkvæmt Solvency II og IFRS

Á myndinni sést að eignir bréf teljast með í efnahagsreikningi Solvency II en viðskiptavild og óefnislegar eignir teljast með á efnahagsreikningi IFRS sem teljast ekki með á efnahagsreikningi SII. Mesti munurinn er eins og fram hefur komið í mismun á iðgjaldaskuld félagsins þar sem iðgjaldskuld SII er önnur en í IFRS og því getur hún bæði komið til hækkunar og lækkunar á eigin fé. Ef iðgjaldaskuld SII er lægri en iðgjaldaskuld IFRS þá reiknast skattur til greiðslu vegna vænts hagnaðar.

Engar fjárhæðir gjaldþols falla undir bráðabirgðaákvæði laga nr. 100/2016, um váttryggingastarfsemi né er um stuðningsgjaldþolsliði að ræða.

Stjórn Sjóvár hefur sett félaginu arðgreiðslustefnu þar sem fram kemur að stefnt skuli að því að árlegar arðgreiðslur til hluthafa nemi að lágmarki 50% af hagnaði hvers árs eftir skatta. Forsendur arðgreiðslu eru að félagið haldist fjárhagslega sterkt m.a. með tilliti til gjaldþols. Þá er félaginu heimilt að kaupa eigin bréf samhliða arðgreiðslu, ef hluthafafundur metur það hagstætt. Við slíkt mat er mið tekið af markaðsaðstæðum, mati á afkomu og eiginfjárstöðu hverju sinni. Tilgangur kaupa félagsins á eigin hlutum er að lækka hlutfé félagsins. Á aðalfundi Sjóvár þann 12. mars sl. var ákveðið að fresta ákvörðun um greiðslu arðs fyrir rekstrarárið 2019 vegna þeirrar óvissu sem nú ríkir vegna COVID-19. Tillaga stjórnar um heimild til kaupa á eigin hlutabréfum með framkvæmd endurkaupaáætlunar var samþykkt en hefur ekki verið virkjuð

E.2 GJALDPOLS- OG LÁGMARKSKRAFA EIGIN FJÁR

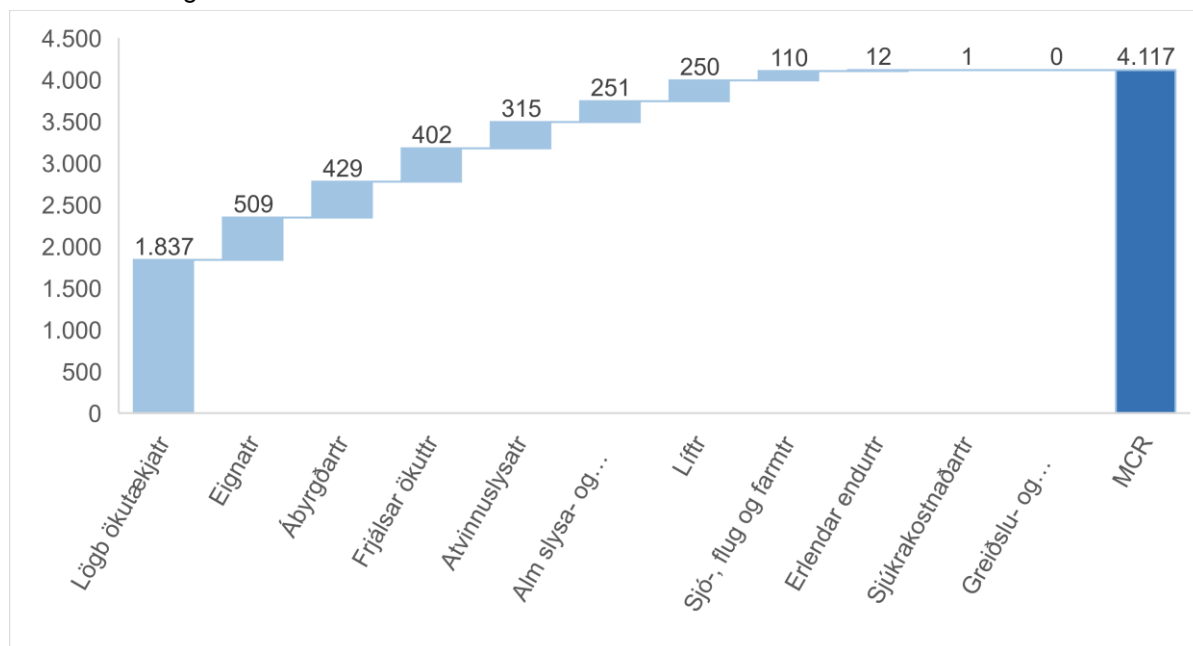
Gjaldþolskrafa Sjóvár var reiknuð m.v. 31. desember 2019. Útreikningur er samkvæmt staðalreglu. Ekki var notast við einfaldanir við útreikningana, einu undantekninguna er að finna í mótaðilaáhættu en þar er notast við einföldun við útreikning á gjaldþolskröfu vegna endurtryggingaegna félagsins. Mynd 32 sýnir niðurbrot gjaldþolskröfu og þær breytingar sem hafa orðið milli ára.

Stöðudagsetning	31.12.2019	31.12.2018
Gjaldþolskrafa		
Grunngjaldþolskrafa	10.538	9.587
Rekstraráhætta	730	656
Leiðrétting vegna skattfrestunar	-1.239	-1.229
Gjaldþolskrafa, SCR	10.029	9.014
Lágmarksfjármagn (MCR)	4.117	3.615
Grunngjaldþolskrafa		
Markaðsáhætta	6.310	5.135
Heilsutryggingaáhætta	1.374	1.381
Mótaðilaáhætta	996	1.077
Líftryggingaáhætta	496	465
Skaðatryggingaáhætta	5.805	5.712
Fjölþættingaráhrif	-4.443	-4.182
Grunngjaldþolskrafa, BSCR	10.538	9.587

Mynd 32 - Þróun SCR gjaldþolskröfu (í m.kr.) milli ársloka 2018 og 2019

Grunngjaldþolskrafa BSCR hækkar um 10% á milli ára og skýrist að langmestu leyti af hækkun á markaðsáhættu eins og kemur fram í mynd hér að framan. Hlutfallslega hækkar markaðsáhættan um 23% og er til komin vegna vaxtar í eignasafni og telur hækkun hlutabréfa þar mest. Hluti af hækkun hlutabréfaáhættu markaðsáhættunnar er til kominn vegna þróunar samhverfs aðlögunarstuðuls EIOPA. Aðrar breytingar á hafa mun minna vægi en þó hefur mótaðilaáhættan lækkað töluvert vegna lægri bankainnstæðna en var árið á undan.

Sjóvá reiknar gjaldþolskröfu og lágmarksfjármagn eftir staðalreglu og hafa ekki orðið umtalsverðar breytingar á gjaldþolskröfu og lágmarksfjármagni á árinu 2019. Ekki er stuðst við eigin stika eða eigið líkan í staðalreglu.

Mynd 33 – Niðurbrot lágmarksfjármagns (MCR) niður í Solvency II flokka

Lágmarksfjármagn samkvæmt staðalreglu reiknast m.a. út frá eigin bókfærðum iðgjöldum síðustu 12 mánaða og stöðu eigin tjónaskuldar.

E.3 NOTKUN Á „DURATION-BASED EQUITY RISK SUB-MODEL“

Á ekki við.

E.4 MISMUNUR Á NIÐURSTÖÐUM STAÐALREGLU OG EIGIN LÍKANS

Sjóvá og Sjóvá líf reikna gjaldpolskröfu og lágmarksfjármagn eftir staðalreglu og hafa ekki orðið umtalsverðar breytingar á gjaldpolskröfu og lágmarksfjármagni á árinu. Ekki er stuðst við eigin stika í staðalreglu.

E.5 KRAFA UM LÁGMARKSFJÁRMAGN EKKI UPPFYLLT

Sjóvá og Sjóvá líf uppfylla lágmarksfjármagn MCR og gjaldpolskröfu SCR. Á árinu 2019 var ekki um nein frávik frá kröfu um lágmarksfjármagn (MCR) eða gjaldpolskröfu (SCR).

E.6 AÐRAR UPPLÝSINGAR

Ekki er um að ræða aðrar upplýsingar varðandi gjaldþol en þær sem fram koma í köflum E.1-E2.